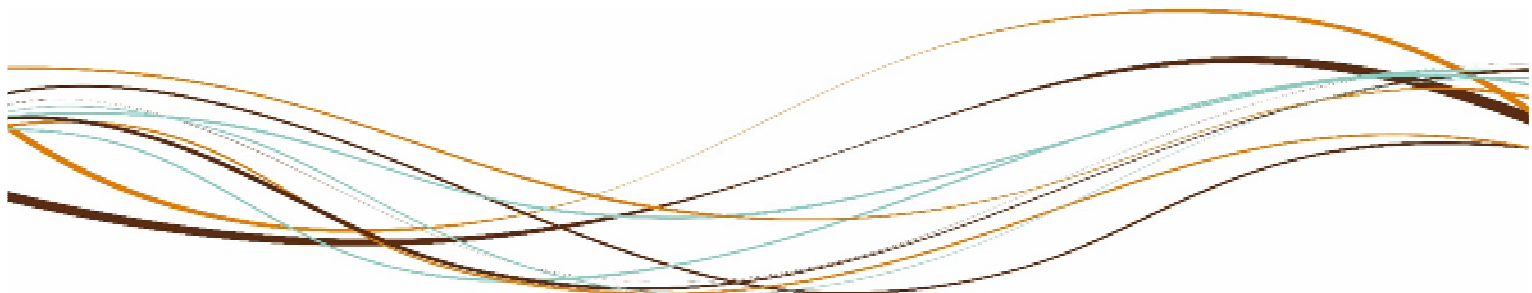

Aanbevelingenrapport Beringen

Aanbevelingenrapport 2014-2015

Beringen

Inleiding	3
1. Wie is maatschappelijk kwetsbaar? Wie is de doelgroep?	4
1.1 Maatschappelijke kwetsbaarheid als individueel traject	7
1.2 Wat is jeugdwelzijnswerk?	8
2. Omgevingsanalyse	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Beleidsmatige afbakening doelgroep maatschappelijk kinderen en jongeren	11
3. Vrije tijd voor kinderen en jongeren in de stad	17
4. Invulling van vrije tijd van kinderen en jongeren	20
Bevraging kinderen 10 jaar tot 12 jaar	20
Bevraging tieners 12 jaar tot 14 jaar	22
Bevraging jongeren 14 jaar tot 18 jaar	24
Bevraging van de hangjongeren.....	27
Bevraging van de meisjes	29
Vorming jeugdraad - bevraging jeugdverenigingen - speelpleinwerking.....	30
5. Drempels	32
Bekendheid	33
Bereikbaarheid.....	34
Beschikbaarheid	34
Betaalbaarheid	35
Bruikbaarheid	36
Contextuele factoren	37
De werking	39
6. Besluit en aanbevelingen	39
Doelgroep?	39
Aanbod?	40
Drempels?	41
7. Prioriteiten stad Beringen	44
8. Bronnen	47
9. Bijlage – functieprofiel jeugdopbouwwerker	50

Inleiding

De stad Beringen heeft recht op extra middelen in het kader van de tweede beleidsprioriteit met het oog op het bevorderen van de participatie aan het jeugdwerk van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties.

Om gericht actie te ondernemen koos het gemeentebestuur om een samenwerking aan te gaan met het CMGJ (Centrum voor maatschappelijk gelijkheid en jeugdwelzijn)¹. Vooraleer er acties opgezet kunnen worden, wilt de stad een duidelijk beeld hebben over de concrete situatie in Beringen. Het CMGJ heeft het onderzoek gevoerd en dit resulteert in onderstaand aanbevelingenrapport m.b.t. maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Dit onderzoek omvat een weergave van het aanbod in Beringen en benoemt de drempels vanuit de optiek van onder andere de doelgroep, het jeugdwerk als het beleid. Vanuit deze gegevens formuleren we beleidsaanbevelingen waarop in de tweede fase van het bestek verder kan worden gebouwd.

In het onderzoek trachten we een antwoord te vinden op volgende vragen:

- ✓ Wie is maatschappelijk kwetsbaar? Wie is de doelgroep?
- ✓ Wat is het aanbod?
- ✓ Wat is de invulling van de vrije tijd van (maatschappelijk kwetsbare) kinderen en jongeren?
- ✓ Wat zijn de drempels voor jeugdbewegingen/ organisaties om aan toegankelijkheid te werken en wat zijn de drempels voor kinderen en jongeren om gebruik te maken van dit aanbod?²

Dit onderzoek is het resultaat van:

- ✓ Een literatuurstudie
- ✓ Een analyse van cijfergegevens (omgevingsanalyse);
- ✓ Een bevraging van kinderen, jongeren en betrokken actoren (kwalitatieve analyse);

De vragen werden aangepast naargelang de doelgroep (diensten, verenigingen, zelforganisaties, kinderen en jongeren). De vragen voor de **organisaties** werden geformuleerd aan de hand van de verschillende drempels.

---

¹ Meer info: www.cmgi.be

² De 5 B's: bekendheid, bereikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, bruikbaarheid.

De bevraging zelf was een eerste stap waardoor de organisaties en diensten meer bewust werden van een aantal drempels. Alle **jeugdverenigingen** werden gecontacteerd waarvan het merendeel werd bevroagd. Zij beaamden eveneens de bewustwording van een aantal drempels.

De kinderen werden bevroagd aan de hand van enquêtes via 3 lagere scholen en de 3 secundaire scholen van Beringen. Welgeteld 347 kinderen werden hiermee bereikt. **Jongeren** - zowel jongens als meisjes - werden bevroagd via gesprekken op de verschillende hangplekken over heel Beringen. Er zijn ook verschillende relevante zelforganisaties bevroagd.

Deze tekst is geen wetenschappelijke studie. We willen vooral een beeld geven van de knelpunten, aandachtspunten en mogelijkheden voor het beleid om de participatie aan het jeugdwerk door kinderen en jongeren in een kwetsbare positie te verbeteren.

In de tekst maken we telkens een onderscheid tussen (cijfer)gegevens en bevindingen van het CMGJ. De gegevens zijn cijfers of resultaten vanuit de bevragingen.

We kiezen er bewust voor om citaten (cursief in de tekst) weer te geven om de boodschap te versterken en geen namen van personen of diensten op te nemen in het onderzoek. We hopen hierdoor meer openheid en veiligheid te creëren voor de verderzetting van het proces in de toekomst, zodat gericht een aantal acties opgezet kunnen worden.

1. Wie is maatschappelijke kwetsbaar? Wie is de doelgroep?

“Maatschappelijk kwetsbaar is de persoon of de bevolkingsgroep die in zijn contacten met de maatschappelijke instellingen (o.a. de school, justitie, enz.) vooral en steeds opnieuw met de negatieve aspecten (sanctie, controle) wordt geconfronteerd en minder profiteert van het positieve aanbod”, zo definieerden prof. Nicole Vettenburg en prof. Lode Walgrave het begrip in de jaren 1980.³

Als je als kind of jongere dan ook nog behoort tot een etnisch-culturele minderheid loop je nog een bijkomend risico op achterstelling en discriminatie.

Maatschappelijke kwetsbaarheid is daarenboven gradueel en cumulatief. Kinderen en jongeren zijn meer of minder kwetsbaar en vooral: maatschappelijke kwetsingen op jongere leeftijd dreigen zich ook te

---

³ Vettenburg, N., Walgrave, L., *Jeugdwerkloosheid, delinquentie en maatschappelijke kwetsbaarheid*, Antwerpen: Kluwer, 1984.

herhalen in alle verdere contacten met andere instituties of hun vertegenwoordigers: school, huisbaas, werkgever, sociale diensten, politie, justitie...

Toegepast op bijvoorbeeld de schoolsituatie betekent dit dat een maatschappelijk kwetsbaar kind vooral en steeds opnieuw negatieve opmerkingen krijgt, gestraft wordt en minder profiteert van het positieve aanbod van de school, namelijk door er minder kennis en vaardigheden op te doen. Hierdoor staan zij aanzienlijker zwakker ten aanzien van de andere maatschappelijke instellingen, zoals de arbeidsmarkt, het OCMW, de VDAB, mutualiteit, justitie, enzovoort.

Deze jongeren profiteren ook minder van vorming, informatie en ondersteuning. Doordat ze niet voldoen aan de sociale normen, krijgen ze vaak een stempel opgedrukt. Dit zorgt voor een laag zelfbeeld en moedeloosheid. Ze voelen zich enkel veilig en gewaardeerd binnen hun eigen groep. De jongeren vinden elkaar in het zich afzetten tegen de maatschappij en vermijden zoveel mogelijk contact met de samenleving. De sociale band met begeleiders en gezagsfiguren zoals bijvoorbeeld een leerkracht, is dan ook cruciaal.

Maatschappelijke kwetsing is dus nefast voor het vertrouwen in de maatschappelijke dienstverlening, in de omgeving en ook voor het zelfvertrouwen. Sociaal isolement is meer regel dan uitzondering. De problematiek van de maatschappelijke kwetsbaarheid treft niet alleen een individu of een gezin. Het gaat om een deel van de bevolking dat samenleeft in concrete wijken, waar ze dezelfde ervaringen ondergaan. Ze dragen die ervaringen over de generaties heen over, wat de maatschappelijke randpositie weer verder bestendigt. Een deel van die bevolking heeft dus niet genoeg sociaal kapitaal. In die optiek is het gezin niet de oorzaak van het probleem. Het is een doorgeefluik of reproductiesysteem van de maatschappelijke randpositie.

Om door te gaan op bijvoorbeeld de schoolsituatie stellen we vast dat 'what happens in school, doesn't stay at school'. De leerling wordt op zijn schoolloopbaan voorbereid en hij wordt erin begeleid door buitenschoolse ervaringen. Bovendien heeft de schoolervaring zelf een belangrijke invloed op het verder maatschappelijke traject.

Hoe pijnlijk het verhaal ook is, het is niet uitzichtloos. Het gaat hier om een risico, niet om een proces dat al vooraf vastligt. Het beschreven traject is geen constante maar een ketting van risicomomenten waarop ieder individu verschillend op zal reageren. De 'kwetsbare' jongere speelt zelf een actieve rol in het hele proces. Het hangt er vanaf hoe hij zijn eigen situatie individueel verwerkt. Samen met de individuele psychologische factoren spelen de vroegere socialiserings- en omstandigheden ook een belangrijke rol bij

het uiten van de individuele reactie.⁴ Op meerdere beleidsniveaus en in meerdere beleidsdomeinen zijn zeker inspanningen ten behoeve van kinderen en jongeren mogelijk en nodig om de spiraal van maatschappelijke kwetsing terug te schroeven. Dat vraagt echter wel een gedegen en doelmatige aanpak.

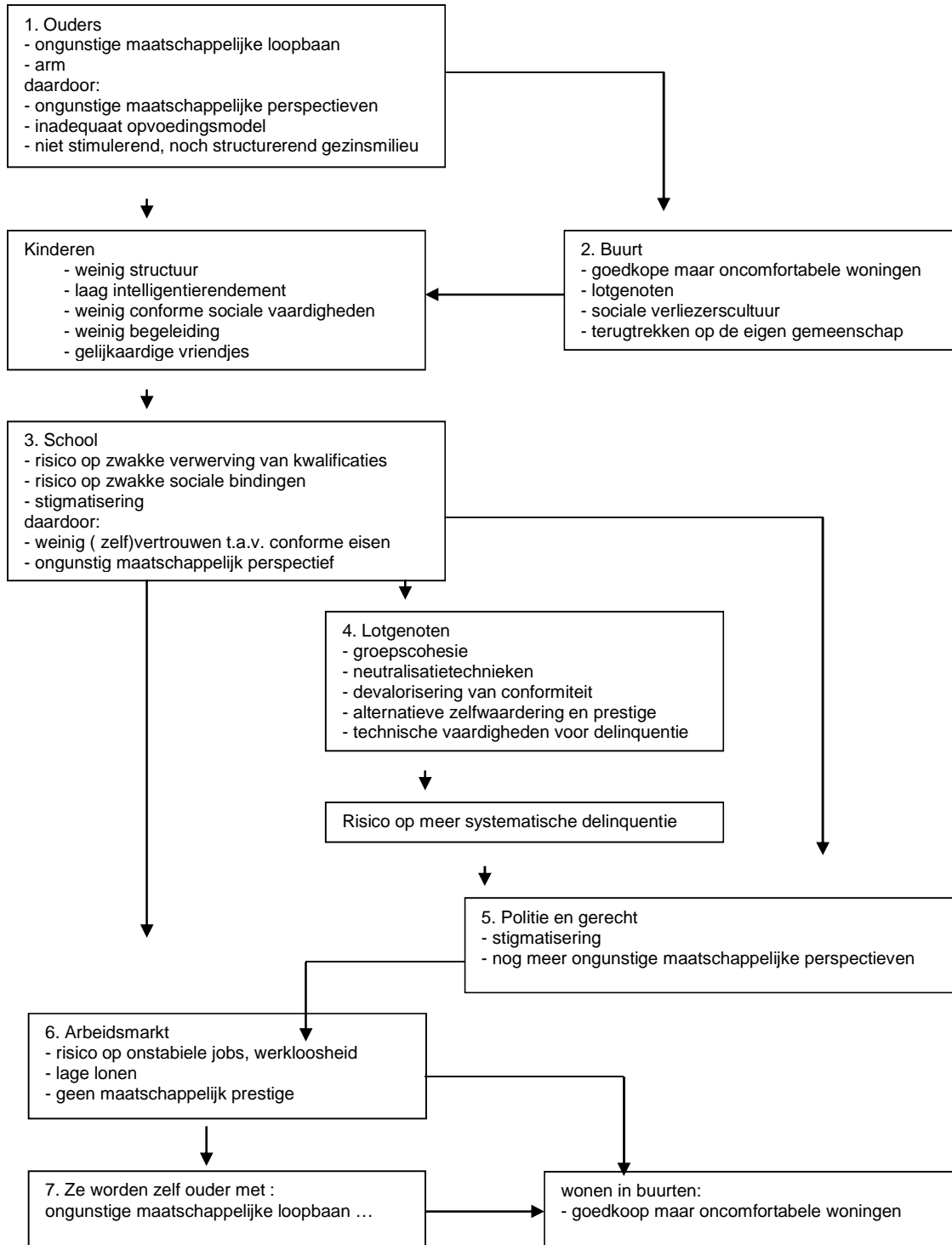
Een beleid dat met enig effect wat wil doen aan maatschappelijke kwetsbaarheid, aan sociale cohesie, zal twee sporen moeten volgen: activeren van actoren in de maatschappelijke dienstverlening om zelfkritisch hun beleid bij te sturen enerzijds en inzetten op de weerbaarheid van kinderen, jongeren en hun families anderzijds, zodat ze sterker worden in hun relaties met de maatschappelijke instituties en sociale voorzieningen (empowerment en emancipatie van de doelgroep).

---

⁴ Coussée F. & Mathijssen, *Uit de marge van jeugdbeleid. Werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren*, Leuven, Acco, 2011.

Nicole Vettenburg omschrijft dit traject aan de hand van zeven levensdomeinen

1.1 Maatschappelijke kwetsbaarheid als individueel traject

1.2 Wat is jeugdwelzijnswerk?

Jeugdwelzijnswerkingen organiseren een kwalitatief vrijetijdsaanbod gericht ten behoeve van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Het jeugdwerk met deze kinderen en jongeren is niet alleen een vorm van vrijetijdsbesteding. Naast deze recreatieve functie is er aandacht voor het pedagogisch luik en voor sociale verandering. Concreet betekent dit dat het jeugdwerk een vrijetijdsaanbod aanreikt, aandacht heeft voor een welzijnsgerichte component, een brugfunctie vervult naar andere maatschappelijke instellingen en een signaal- en belangenbehartigingsfunctie opneemt in de samenleving. Vanuit die werking in de vrije tijd slaat het jeugdwerk bruggen naar instituties als het onderwijs, de hulpverlening of de wereld van de arbeid. Jeugdwerk werkt groepsgericht én individueel ondersteunend.

Jeugdwerk tracht dit te realiseren door het aanbieden van zinvolle vrijetijdsbesteding met een uitgebreid activiteiten aanbod op vlak van ontmoeting, vorming, recreatie, informatie en maatschappelijke participatie. Kernwoorden hierbij zijn integrale benadering, laagdrempeligheid, emancipatorisch proces en empowerment.

We sommen kort de doelstellingen van het jeugdwerk op:

- ✓ Aanbieden van een (groepsgericht) vrijetijdsaanbod.
- ✓ Extra aandacht hebben voor het welzijnsgerichte.
- ✓ Een brugfunctie vervullen naar andere maatschappelijke instellingen.
- ✓ Een signaal- en belangenbehartigingsfunctie vervullen in de samenleving. Dit is gericht op het beïnvloeden van maatschappelijke instellingen.
- ✓ Werken vanuit een houding die gebaseerd is op respect voor het individu en voor de mens in het algemeen.
- ✓ Rekening houdend met de eigenheid van iedere persoon.
- ✓ Dit alles vertrekt vanuit een mensenrechtenperspectief.

2. Omgevingsanalyse

2.1 Algemeen

Beringen is een stad in de provincie Limburg en behoort tot het arrondissement Hasselt en is met zijn 44.250 inwoners de derde grootste stad van Limburg. Beringen telt vier deelgemeentes: Koersel, Paal, Beverlo en Beringen. Beringen heeft een sterke band met de mijngeschiedenis en is met zijn meer dan 70 verschillende nationaliteiten een multiculturele stad met een grote Turkse gemeenschap. Geografisch gezien grenst Beringen aan Ham, Leopoldsburg, Hechtel-Eksel, Houthalen-Helchteren, Heusden-Zolder, Lummen, Diest en Tessenderlo.

Uit cijfergegevens:⁵

- ✓ Totale bevolking: 44.250
- ✓ Aantal inwoners tussen de 0 – 24 jaar: 12.792 oftewel 28.9% van de totale bevolking
- ✓ Aantal inwoners van niet-Belgische herkomst: 12.459 oftewel 28.54% van de totale bevolking

Het aantal vreemdelingen volgens nationaliteit weerspiegelt niet de aanwezigheid van de etnisch culturele minderheden in de gemeente. Waar er in 1990 nog bijna 5.500 vreemdelingen woonden in de gemeente, is dit aantal gedaald tot 2.252, 20 jaar later.⁶ Deze daling is te verklaren door het stijgende aantal 'nieuwe Belgen'.

- ✓ Bevolkingsdichtheid: 565 inwoners per km²
  - Limburg: 354 inwoners per km²
- ✓ Geboorten in kansarme gezinnen: 11.4%
  - Limburg: 11%

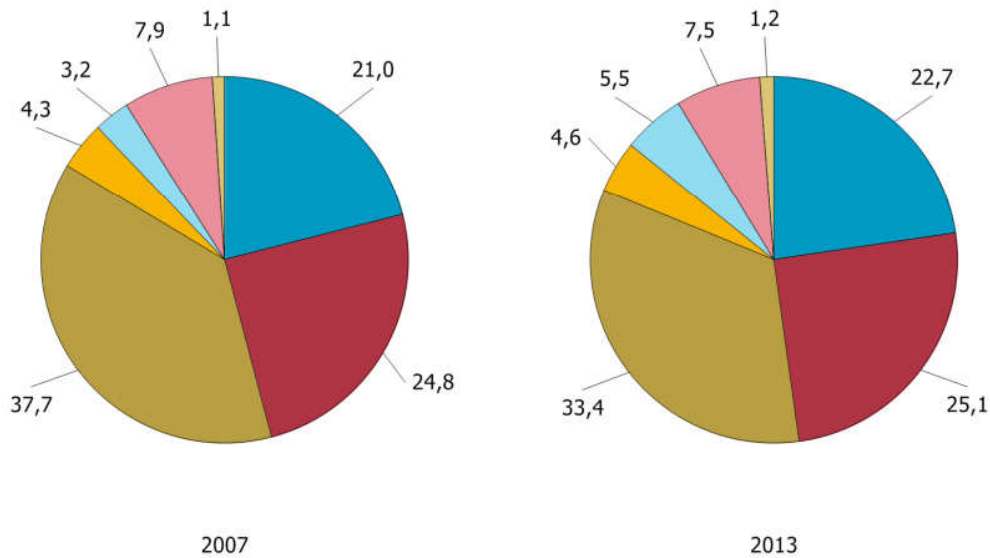
De geboorten in kansarmen gezinnen in Beringen ligt rond het Limburgse gemiddelden.

---

⁵ Cijfers laatste actualisatie 31 december 2013. Cfr. www.beringen.be

⁶ Meerjarenplan 2014-2019 Toelichting stad Beringen.

Private huishoudens naar type in Beringen, % t.o.v. alle huishoudens (01-01-2014)

Bron: Rijksregister

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

- ✓ Alleenwonenden: 22.7%
  - Limburg: 25.5%
- ✓ Eenoudergezinnen: 7.5%
  - Limburg: 18.4%

Tussen 2007 en 2013 zien we een aantal verschuivingen in de samenstelling van de huishoudens in Beringen. Zo stijgt het aandeel alleenwonenden van 21,0 % naar 22,7 %. Het aandeel paren met kinderen in Beringen wijzigt ook in de tijd: het percentage gehuwde paren met thuiswonende kinderen daalt van 37,7 % naar 33,4 % terwijl het aandeel niet gehuwde, samenwonende paren met thuiswonende kinderen van 3,2 % naar 5,5 % gaat. Het aandeel eenoudergezinnen gaat van 7,9 % naar 7,5 %. Tot slot kijken we ook nog naar de (niet) gehuwde paren zonder kinderen: het aandeel gehuwde paren evolueert van 24,8 % naar 25,1 %, het aandeel niet-gehuwde maar samenwonende paren gaat in Beringen van 4,3 % naar 4,6 %.

2.2 Beleidsmatige afbakening doelgroep maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren

Beringen heeft recht op extra middelen ter bevordering van de participatie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren aan het jeugdwerk. Op basis van onderstaande 7 indicatoren⁷ wordt bepaald of een gemeente of stad al dan niet recht heeft op extra middelen, namelijk:

1. Het gemiddelde aantal kinderen, geboren in kansarme gezinnen, volgens de typologie van Kind en Gezin
2. Het gemiddelde aantal jongeren onder maatregel, zonder of met de kosten, binnen de bijzondere jeugdbijstand
3. Het gemiddelde aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, jonger dan 25 jaar
4. Het gemiddelde aantal leefloners, jonger dan 25 jaar
5. Het gemiddelde aantal kinderen en jongeren die onderwijs volgen in de types 1, 3, en 8 van het buitengewoon lager onderwijs, opgeteld bij het aantal leerlingen in de types 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs
6. Het gemiddelde aantal jongeren in het deeltijds onderwijs
7. Het gemiddelde aantal jongeren in het gewoon voltijds secundair onderwijs

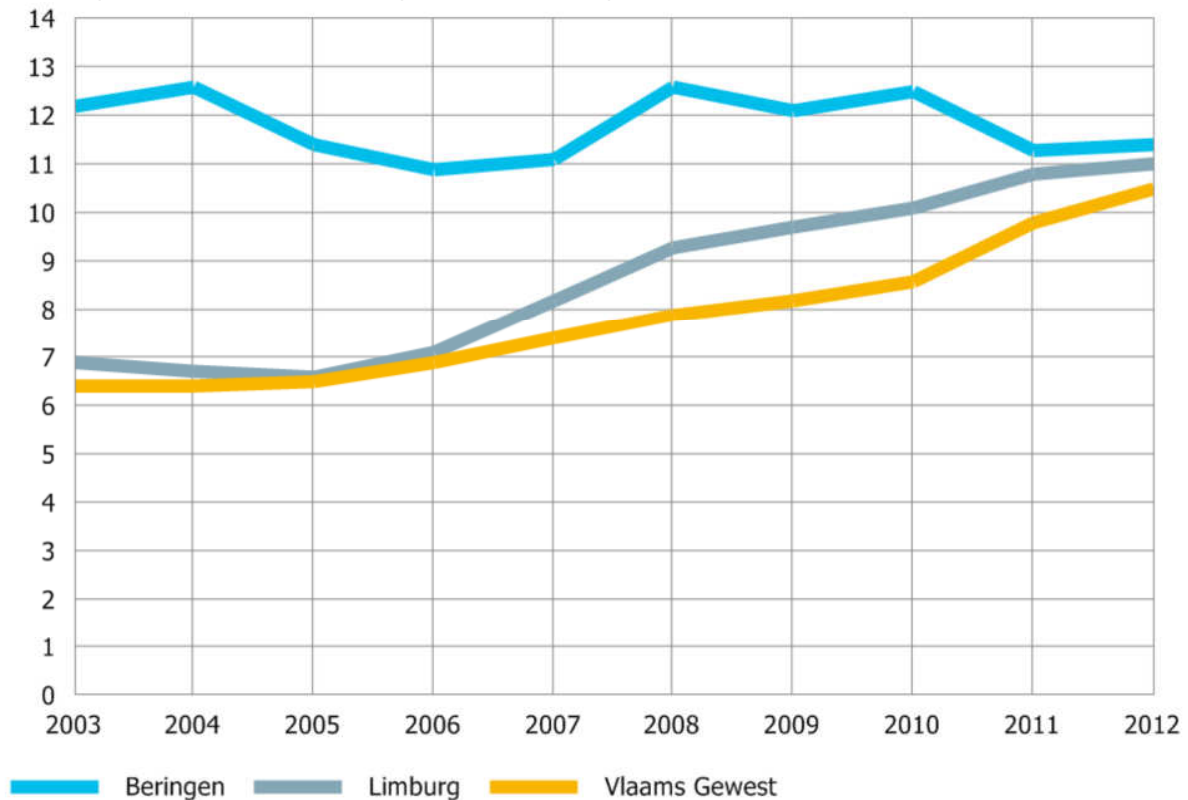
---

⁷ www.sociaalcultureel.be (prioriteiten MKKJ lokale besturen).

1. Geboorten in kansarme gezinnen

- o Beringen: 11.4% - Limburg: 11% - Vlaamse gewest: 10.5%

Evolutie geboorten in een kansarm gezin, % t.o.v. alle geboorten (2003-2012)

Bron: Kind & Gezin

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

Kind & Gezin screent jaarlijks de gezinnen waarin er een geboorte plaatsvindt. Volgens deze screening is een gezin kansarm als er problemen zijn op minstens drie van zes criteria. De zes criteria zijn: het beschikbaar maandinkomen, het opleidingsniveau van de ouders, de arbeidssituatie van de ouders, het stimulatie niveau naar kinderen toe en de gezondheidssituatie. Als indicator worden geboorten in kansarme gezinnen berekend ten opzichte van het totaal aantal geboorten.⁸

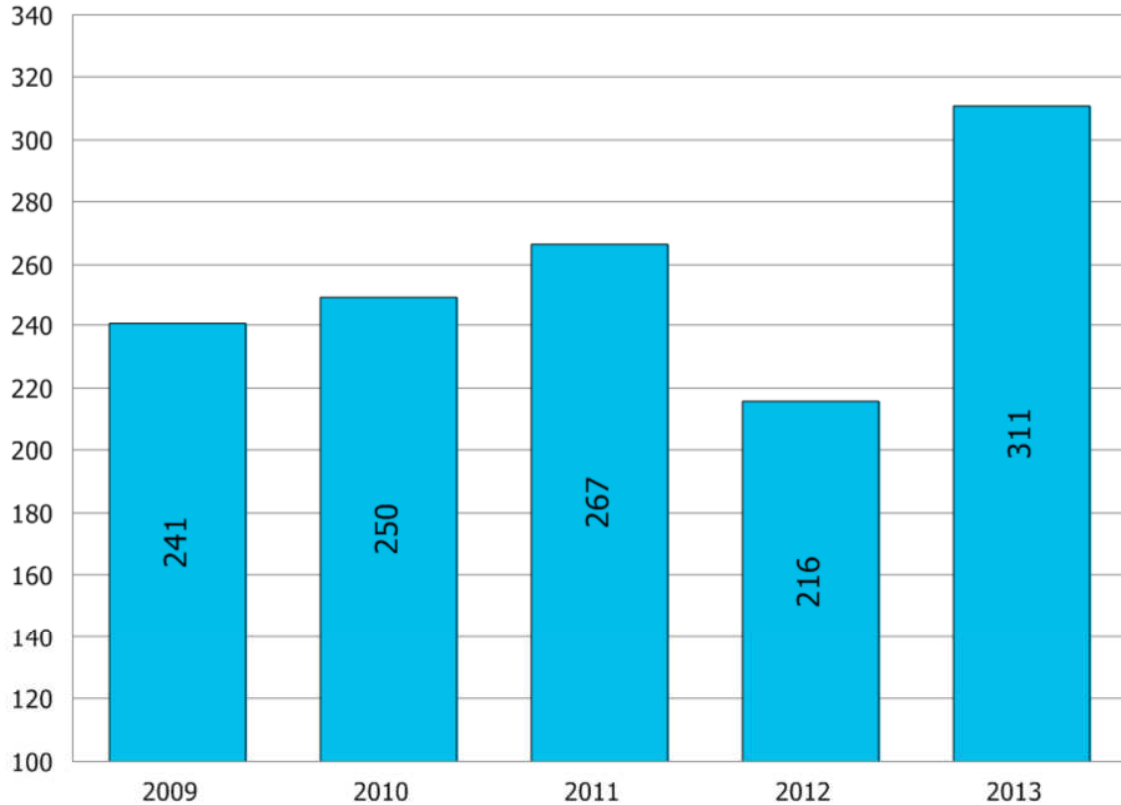
De evolutie van deze indicator lezen we af uit bovenstaande figuur: ondanks de daling van 12.2% in 2003 tot 11.4% in 2012 scoort Beringen hoger dan het Limburgs aandeel dat 11.0% bedraagt en het aandeel in het Vlaams gewest dan 10.5% bedraagt.

⁸ Steunpunt sociale planning. De sociale foto van Beringen jongeren (laatste aanpassing van het rapport 30 juni 2014).

2. Aantal jongeren onder een maatregel in de bijzondere jeugdstand

- o Beringen: 3.4% - Limburg: 3.9% - Vlaamse Gewest: 3.3%

Evolutie aantal jongeren onder een maatregel in de bijzondere jeugdbijstand (2009-2013)

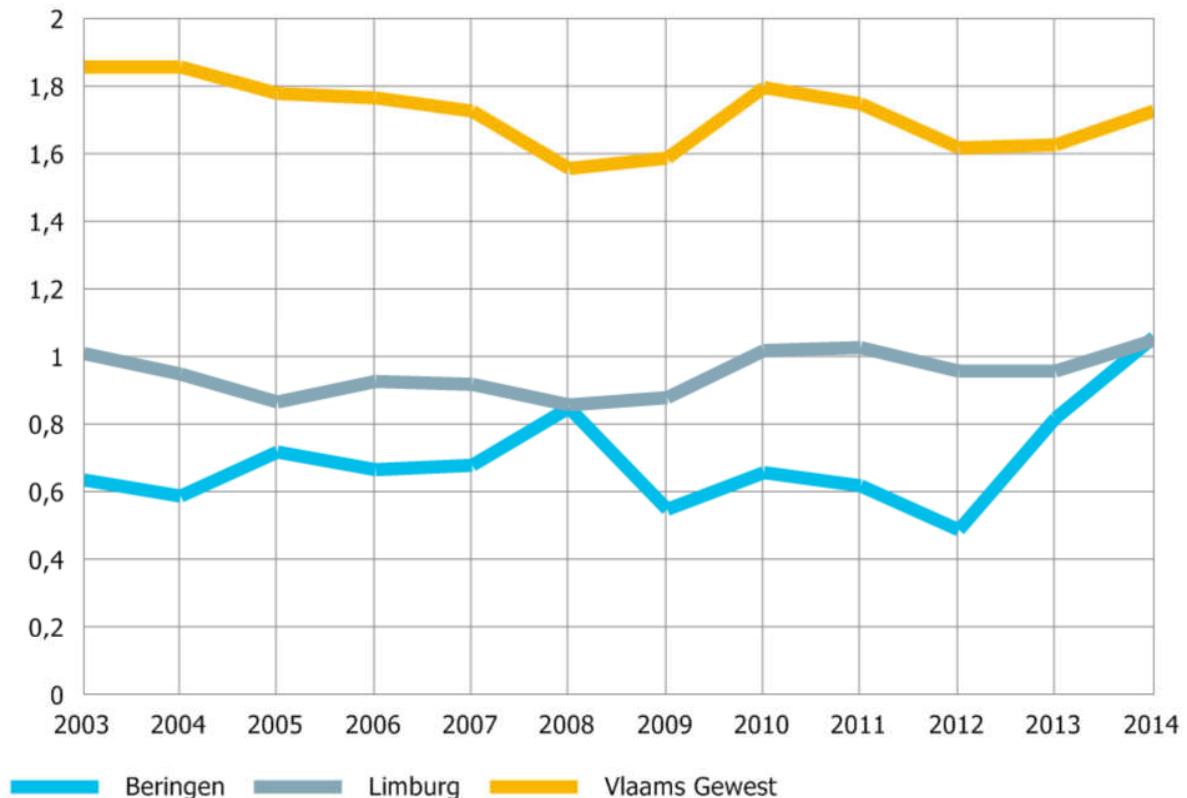
Bron: Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Beleidsdomein WVG - Agenschap Jongerenwelzijn

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

In de loop van 2013 waren er in Beringen 311 begeleidingen onder een maatregel bijzondere jeugdbijstand voor jongeren gedomicilieerd in de Beringen. Ten opzichte van alle minderjarigen in Beringen is dat 3,4 %, wat lager is dan het Limburgse aandeel van 3,9 % en hoger dan het Vlaamse aandeel van 3,3 %.

3. Aantal leefloners, jonger dan 25 jaar
 o Beringen: 1.06% - Limburg: 1.05%

Evolutie jongeren 18-24 jaar die moeten rondkomen met (equivalent) leefloon in Beringen, % t.o.v. alle 18-24-jarigen naar (2003-2014)

Bron: POD Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

Ook jongeren van 18-24 jaar die moeten rondkomen met (equivalent) leefloon lopen een groot risico om in armoede terecht te komen. Het leefloon trekt het inkomen van de jongere op tot aan de wettelijke armoedegrens. Deze grens is erg laag waardoor deze jongeren in een zeer zwakke positie aan de start van hun leven komen te staan.

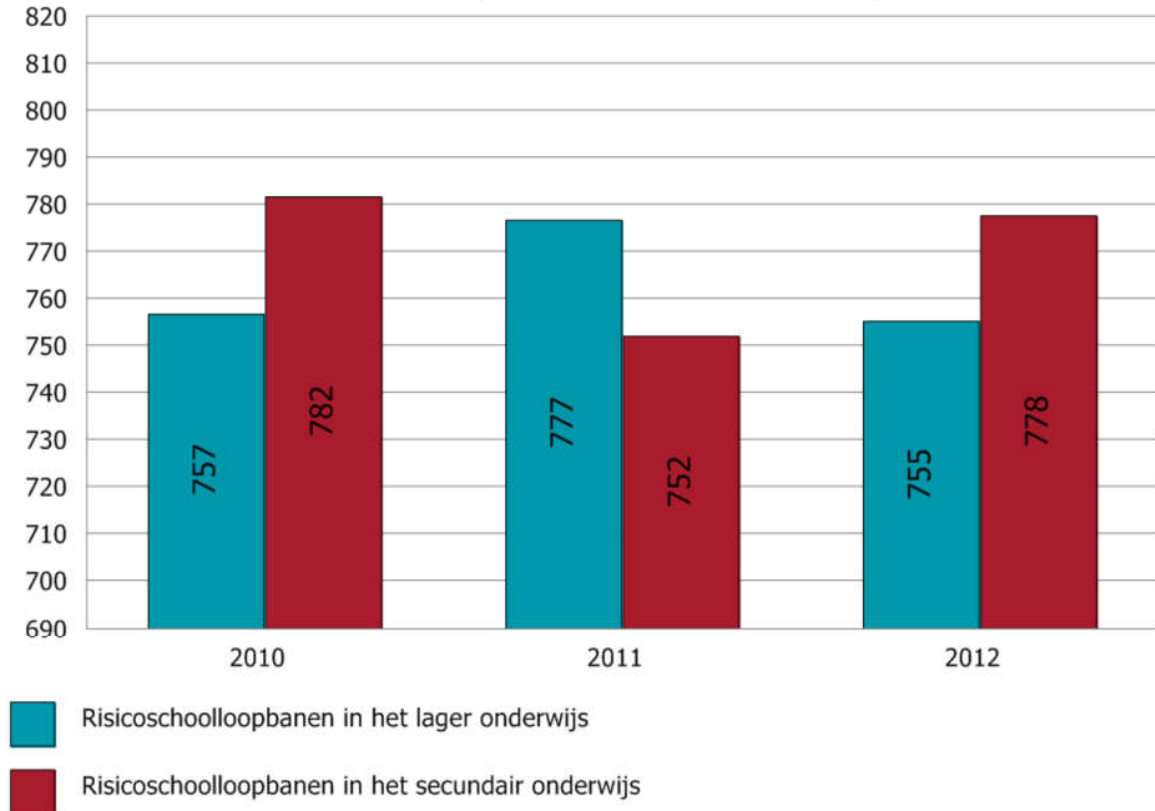
In de stad ligt het aandeel jongvolwassen begunstigde leefloon (RMI) en equivalent leefloon (RMH) in verhouding tot het aantal jongvolwassene inwoners van de stad rond het gemiddelde van de provincie. In 2014 bedraagt het aandeel 1,06 % in Beringen en 1,05 % in Limburg.⁹

⁹ Steunpunt sociale planning. De sociale foto van Beringen jongeren (laatste aanpassing van het rapport op 30 juni 2014).

4. Risicoschoolloopbanen bij kinderen en jongeren in het lager en secundair onderwijs

- o Lager onderwijs - Beringen: 25.8% - Limburg: 25.2%
- o Secundair onderwijs – Beringen: 25.2% - Limburg: 21.3%

Evolutie aantal risicoschoolloopbanen in lager en secundair onderwijs in Beringen (2010-2012)

Bron: Ministerie Vlaamse Gemeenschap - Stafdiensten Onderwijs en Vorming

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

De meest recente cijfers tonen 755 leerlingen met een risicoschoolloopbaan in het lager onderwijs. Hun aantal nam in twee jaar tijd dus af met 2 leerlingen. De leerlingen met een risicoschoolloopbaan in het secundair onderwijs daalden in dezelfde periode in totaal met 4 eenheden naar 778 leerlingen, wonend in Beringen.

In verhouding tot het aantal leerlingen in het lager onderwijs daalt het aandeel risicoschoolloopbanen van 25,8 % naar 25,8 % in de stad. In heel de provincie noteren we een stijging van 25,1 % naar 25,2 %. Voor het schooljaar 2011-2012 ligt het aandeel risicoschoolloopbanen in het lager onderwijs verhoudingsgewijs hoger dan gemiddeld in de stad Beringen.

Het aandeel risicoschoolloopbanen in het secundair onderwijs ligt in de stad (25,2 %) hoger dan het gemiddelde in de provincie (gemiddelde Limburg =21,3 %).

5. Aantal niet-werkende werkzoekende jongeren (NWWZ) (18 – 24 jaar) (werkzoekend en laaggeschoold)
- o Beringen: 4.5% Limburg: 4.2%

Evolutie laaggeschoolde werkloze jongeren, % t.o.v. alle 18-24-jarigen (2000-2013)

Bron: VDAB Studiedienst - Arvastat

Verwerking: provincie Limburg - Directie Mens - Steunpunt Sociale Planning

Voor bepaalde groepen van jongeren die de schoolbanken verlaten en zich op de arbeidsmarkt begeven, komt het recht op werk in het gedrang. De belangrijkste risicofactoren die aan jongeren minder kansen op de arbeidsmarkt geven zijn enerzijds langdurig werkloos zijn (langer dan 1 jaar werkloos) en anderzijds laaggeschoold zijn (zonder diploma hoger secundair onderwijs). Als indicator kijken we naar het aantal niet-werkende werkzoekende jongeren (18-24 jaar) die langer dan een jaar werkloos zijn of geen diploma hoger secundair onderwijs behaald hebben. Beide groepen vergelijken we ten opzichte van alle jongeren (18-24 jaar). Het aandeel laaggeschoolde werklozen ligt in 2013 voor de stad Beringen op 4,5 % en scoort daarmee rond het gemiddelde van Limburg (4,2 %).

Als we deze cijfers gaan bekijken, is het opvallend dat Beringen gemiddeld lichtjes hoger scoort op kenmerken van maatschappelijke kwetsbaarheid/armoede dan het Limburgse cijfer. Hierdoor is de kans op het ontwikkelen van risicoloopbanen hoger in vergelijking met Limburg. Deze resultaten bevestigen dat de cijfers rond risicofactoren in Beringen lichtjes boven het gemiddelde zitten in vergelijking met andere steden en gemeenten. Er is duidelijk sprake van maatschappelijke kwetsbaarheid in Beringen.

3. Vrije tijd voor kinderen en jongeren in de stad.

Het vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren situeert zich binnen diverse domeinen. De stad Beringen heeft een uitgebreid gamma aan vrijetijds mogelijkheden. We maakten een overzicht van het vrijetijdsaanbod in Beringen, waarbij we ons baseerden op de stedelijke website en informatie vergaard uit de brochures. Naast dit aanbod is er een brede waaier aan particuliere initiatieven.

Aanbod	Aantal clubs
(zaal)Voetbal	10
Basketbal	2
Volleybal	2
Bowling	1
Badminton	1
Tennis	3
Atletiek	1
Gevechtssport	9
Squash	1
Turnen	4
Zwemclub	4
Boogschieten	3
Dansen	2
Ruitersport	2
Golf	1
Watersporten	4
Tafeltennis	1
Fietsen	2
Fitness	3
Boogschieten	3
American football	1
Cycloball	1
G-sport (andersvaliden)	1
Totaal	62

Dansaanbod

Aanbod	Aantal
You Can Dance	1
No Limit Showdance	1
Balletstudio Josee Nicola	1

Muziekaanbod

Stedelijke academie muziek, woord en dans	1
Music Club	1

Kunstaanbod

Academie beeldende kunst	1
--------------------------	---

Beeld

Academie beeldende kunst	1
--------------------------	---

Jeugdwerk

Aanbod	Aantal	Detail
Jeugdverenigingen	13	Chiro Beringen, Chiro Beverlo, Chiro Fonteintje, Chirojongens Stal, Chirojongens Wij Koersel, Chiromeisjes Koersel, Chiromeisjes Stal, KAJ Paal, KAJ Stal, Scouts & Gidsen Beringen, Scouts & Gidsen Beringen-Mijn, Scouts & Gidsen Tervant,

		Evangelische Jeugd, Jeugdbond Natuur en Milieu
Jeugdhuizen	3	Jeugdhuis Club 9 vzw Koersel, Jeugdhuis Club 18 vzw, Jeugdclub Beverlo vzw, vzw Durak
Zelforganisaties	8	Milli Görüs, Diyanet, Semersah, Ressam, No Limit Boxing, My Body Gym, vzw Durak, vzw Tempus
Speelpleinwerk	1	Speelpleinwerking Hupsekwab

Bevindingen CMGJ

Het was een hele opdracht om een beeld te krijgen van het vrijetijdsaanbod in Beringen. Mogelijks zijn er nog hiaten in het bovenstaande aanbod. We baseerden ons op informatie van de stedelijke website, voorhanden zijnde folders en de bevragingen. Verschillende diensten (jeugd, sport, welzijn, ...) hebben een eigen aanbod en ondersteunen verenigingen in hun aanbod. Daarnaast zijn er tal van activiteiten, al dan niet vanuit een samenwerking over de diensten heen. Ook op sportgebied zijn er heel veel verenigingen die een jeugd aanbod doen. Op enkele activiteiten na is het aanbod volledig betalend. Daarnaast worden er tal van activiteiten georganiseerd door zelforganisaties en is ook vooral de Turkse gemeenschap actief met het organiseren van eigen activiteiten. Er is een sterk verenigingsleven.

4. Invulling van vrije tijd van kinderen en jongeren in Beringen

Om een beter zicht te krijgen op de invulling van de vrije tijd gingen we rechtstreeks in contact met kinderen en jongeren van Beringen. In totaal vulden 347 kinderen en jongeren tijdens een klasmoment een vragenlijst in over de invulling van hun vrije tijd. Zowel de lagere scholen (110) als de secundaire scholen (237) zijn bevestigd. Er is ook de tijd genomen om de directies van de betrokken scholen te bevestigd over hun kijk op maatschappelijke kwetsbaarheid. Jongeren – zowel jongens als meisjes - werden op straat op de meest courante hangplekken over heel Beringen aangesproken. We deden ook een workshop tijdens de jeugdraad en haalden hieruit mogelijkheden vanuit de jeugdverenigingen om de participatie te vergroten van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Daarnaast werden alle jeugdverenigingen gecontacteerd. Van de 14 jeugdverenigingen zijn er 6 individueel bevestigd. De overige zijn via de jeugdraad bevestigd tijdens een vormingsmoment. De verkregen informatie nemen we zowel in dit item als in de bespreking van de drempels mee. Leiders en leidsters van de jeugdverenigingen behoren ook tot de jongeren van Beringen.

Bevestiging kinderen 10 jaar tot 12 jaar.

In drie lagere scholen van Beringen (De Berk, Het Mozaiek en De Horizon) vulden kinderen tussen de 10 jaar en 12 jaar tijdens een klasmoment een vragenlijst in. In totaal zijn er 110 kinderen bevestigd. We geven een korte samenvatting van de antwoorden.

✓ Wat doen jullie in je vrije tijd/na school, in het weekend?

De meeste kinderen geven meerdere mogelijkheden als vrijetijdsbesteding. De niet-georganiseerde vrijetijdsbestedingen zoals spelen (40.9%), gamen (29%) en TV kijken (23%) zijn de populairste. Ook studeren met 23% zit nog juist in de top drie. Andere vrijetijdsbestedingen die lager scoren zijn shoppen, naar de film gaan en muziek beluisteren. Binnen de georganiseerde vrijetijdsbestedingen wordt vooral sport genoemd meer bepaald zwemmen (10.9%) en voetbal (5.5%). Andere sporten die ze vermelden zijn dans, tennis, paardrijden, turnen en basketbal. Daarnaast komen ook fietsen (6.36%), tekenacademie (4.5%) en familiebezoek (3.63%) aan bod. Het is opvallend dat maar weinig kinderen de jeugdbeweging vermelden, namelijk (2.7%).

Hieruit leiden we af dat binnen het georganiseerde aanbod sport het meeste aanspreekt en dan voornamelijk zwemmen en voetbal. Vrijetijdsbestedingen (spelen, gamen en TV kijken) die thuis plaatsvinden, worden het meeste aangehaald.

✓ Spelen jullie wel eens op straat, in de buurt, op een speelplein?

Veel kinderen spelen op straat, in de buurt of op een speelplein, namelijk 59%. 11.8% geeft aan soms op straat te spelen. 29% beantwoordt deze vraag met een neen. Dit geeft aan dat het belangrijk is om aandacht te hebben voor kindvriendelijke en veilige speelruimtes in Beringen.

✓ Wat is er na schooltijd allemaal te doen in Beringen? Wat ken je?

“Zwemmen, speelplein, Sportoase, scouts, tekenles, voetbal, bowling, boekhandel, markten, Melkhuisje, bibliotheek, Casino, Durak, shoppen, familiebezoek, paardrijden, bioscoop, mijnmuseum, Chiro, dans, Koersel kappelleke, terril, basketbal, Koranlessen, boksen.”

✓ Is iedereen er welkom?

77% van de kinderen beantwoordt deze vraag met een ja. 7% beantwoordt deze vraag met een neen of soms. De rest laat deze vraag open staan of weet het niet.

✓ Is het duur? (uniform, lidgeld, materiaal)

53% van de bevroegde kinderen vindt de kostprijs van het aanbod te duur of niet goed. 19 % vindt de kostprijs van het aanbod goed. Opvallend is dat meer als de helft van de kinderen de kostprijs van het aanbod als te duur of niet goed ervaart. Het is belangrijk te voorzien in een betaalbaar aanbod voor alle kinderen.

✓ Geraken jullie daar gemakkelijk? Is het ver? Worden jullie gebracht door de ouders? Is er een bus? (mobiliteit)

45.4% van de kinderen geeft mee dat ze door hun ouders worden gebracht. 29% antwoordt dat ze er gemakkelijk geraken. 5.45% van de kinderen geven aan dat ze met de fiets gaan. Een 9% procent beantwoordt alle bovenstaande vragen met een 'neen'. Een veilige verkeerssituatie en voldoende verlichting tijdens de wintermaanden is dan ook belangrijk.

✓ Mag je je van je ouders bij een jeugdbeweging aansluiten? Mag je van je ouders overal naartoe? Bv. sportclubs, activiteiten in het jeugdhuis, Chiro, Scouts, ...

Op deze vraag antwoordt 58% van de kinderen ja. 32% antwoordt neen of een beperkt aantal activiteiten.

✓ Zijn er leuke dingen te doen in Beringen? (aanbod aansluitend bij leefwereld)

58% van de kinderen antwoordde hier ja op. Slechts 3.6% vond van niet. 18% gaf geen antwoord of wist het niet en nog eens 7.2% gaf als antwoord een beetje of niet veel. We geven de voorbeelden van leuke dingen in volgorde mee, beginnend met de meest voorkomende antwoorden:

“Zwemmen, sporthal, voetbal, sportoase, bioscoop, gamen, boksen, jongleren, shoppen, sport in het park, gitaarles, Chiro, bowling, terril, 't Fonteintje, bibliotheek.

✓ Wat zou er nog moeten zijn in Beringen? Als jij burgemeester van Beringen was, wat zou je geven aan de kinderen?

We geven jullie graag een overzicht van het aanbod dat er nog zou moeten zijn in Beringen volgens de kinderen:

“Speeltuintjes/speelpleintjes, skatepark, pretpark, voetbalpleintje, fietsparcours, game center, zwembad, glijbanen in zwembad, weeshuizen/pleeggezinnen, bioscoop, schaatsbaan, Mc Donalds, dierentuin, visvijver, shopping, meer snoepwinkels, minder cafés, veiliger verkeer, alles gratis.”

Zeer opvallend is dat 43%, bijna de helft van de kinderen, aangeeft dat er een speeltuin, speelplein of een ruimte speciaal voor hen zou moeten zijn. Het is dus belangrijk om meer aandacht te hebben voor aantrekkelijke en veilige speelruimtes voor kinderen.

Bevraging tieners 12 jaar tot 14 jaar.

Voor deze leeftijdsgroep hebben 64 leerlingen van de Middenschool Sint-Jan tijdens een klasmoment een vragenlijst ingevuld over de invulling van hun vrije tijd. We geven een korte samenvatting van de antwoorden.

✓ Wat doen jullie in je vrije tijd/na school, in het weekend?

De meeste tieners geven verschillende mogelijkheden als invulling van hun vrije tijd. De niet-georganiseerde vrijetijdsbestedingen zoals computer (51%), studeren (32.8%) en vrienden (20.3%) scoren het hoogst bij de tieners. TV kijken sluit het rijtje aan met 15.6%. Andere vrijetijdsbestedingen die beduidend lager scoren zijn tekenacademie, shoppen en lezen. Binnen de georganiseerde vrijetijdsbestedingen scoort sport, meer bepaald voetbal (7.8%) hoger als de rest. Slecht 3.1% vernoemt het zwemmen. Daarnaast komen ook spelen (6.25%), fietsen (4.68%) en het niks doen (4.68%) aan bod. Het valt op dat slechts 6.25% van de tieners de jeugdbeweging als vrijetijdsbesteding mee geeft.

✓ Hangen jullie wel eens op straat, in de buurt, op een speelplein?

Meer als de helft van de tieners geeft aan dat ze wel eens hangen op straat, in de buurt en/of op een speelplein, namelijk 53.1%. 23.43% geeft aan soms op straat te hangen. 20.31% beantwoordt deze vraag met neen. Dit geeft aan dat het belangrijk is om aandacht te hebben voor hangplekken in Beringen.

✓ Wat is er na schooltijd allemaal te doen in Beringen? Wat ken je?

Volgens de tieners is er volgend aanbod in Beringen: winkels (23.4%), 20.3% ervaart dat er helemaal niks te doen is voor hen, zwembad (12.5%), voetbal (7.8%), tekenacademie (4.6%), park (4.6%), terril (3.1%), Casino (3.1%), bibliotheek (3.1%), speeltuin (3.1%), bioscoop (3.1%). Ook de meisjeswerking, Durak, Chiro, basketbal, bowling, skatepark en gewoon hangen kwamen aan bod.

Hieruit blijkt dat shoppen de meest populaire bezigheid is van de tiener in Beringen. 20.3% van de tieners ervaart echter dat er geen aanbod is in Beringen. Ook het sportaanbod is relatief bekend bij de tieners. Vooral voetbal scoort hoger als de andere sporten.

✓ Is iedereen er welkom? (Kan iedereen aan de activiteiten deelnemen?)

65.6% van de tieners geeft aan dat iedereen er welkom is. 10.93% beantwoordt deze vraag met neen. 21% heeft deze vraag open gelaten of aangegeven het niet te weten.

Iets meer dan de helft van de tieners geeft aan dat iedereen welkom is. Een op tien is het hiermee niet eens.

✓ Is het duur? (uniform, lidgeld, materiaal)

34.37% van de tieners vindt de kostprijs van het aanbod goed en niet te duur. Er is een klein verschil in percentage met de 32.81% van de tieners die het wel te duur vinden. De rest van de tieners heeft geen idee of heeft op deze vraag niet beantwoord. Het is belangrijk te voorzien in een betaalbaar aanbod voor alle tieners.

✓ Geraken jullie daar gemakkelijk? Is het ver? Worden jullie gebracht door de ouders? Is er een bus? (mobiliteit)

Ongeveer de helft van de tieners wordt nog steeds gebracht door hun ouders, namelijk 51.56%. 40.62% van de tieners neemt de geregeld de fiets om zich te verplaatsen. 21.87% geeft aan dat ze gebruik maken van het busvervoer. Maar ook heel wat tieners geven aan dat ze te voet gaan, namelijk 14.06%.

Gezien het hoge percentage fietsgebruikers bij de tieners is het belang van een veilige verkeerssituatie en voldoende verlichting zeer groot.

- ✓ Mag je van je ouders bij een jeugdbeweging aansluiten? Mag je van je ouders overal naartoe? Bv. sportclubs, activiteiten in het jeugdhuis, Chiro, Scouts, ...

Op deze vraag antwoordt 60.93% van de tieners ja. 42.18% van de tieners antwoordt neen. 15.62% van de tieners geeft mee dat ze overal naar toe mogen maar dat ze een keuze moeten maken.

Opvallend is het hoge cijfer van 42.18% van de tieners die niet overal naar toe mogen van de ouders.

- ✓ Zijn er leuke dingen te doen in Beringen? (aanbod aansluitend bij leefwereld)

Bijna de helft van de tieners, meer bepaald 48.43% antwoordde hier op ja. 23.43% vond van niet. 7.81% beantwoordde deze vraag met 'soms'. De meest voorkomende voorbeelden waren:

"Zwembad, terril, Durak".

- ✓ Wat zou er nog moeten zijn in Beringen? Als jij burgemeester van Beringen was, wat zou je geven aan de tieners?

We geven jullie graag een overzicht van het aanbod dat er nog zou moeten zijn volgens de tieners:

"Winkelcentrum, speeltuin: speelpleintjes, ontspanningsactiviteiten, hangplekken, minder examens/huiswerk, fietspaden, gamecenter, skatepark, bioscoop, hindernissenparcours, pretpark, zwembad."

Met 18.75% is bijna een op vijf tieners vragende partij voor meer hangplekken en speelpleintjes binnen Beringen.

Bevraging jongeren 14 jaar tot 18 jaar.

Voor deze leeftijdsgroep hebben in totaal 173 leerlingen van het Vrij Technisch Instituut (VTI) en het Spectrum College bovenbouw Sint Lutgart tijdens een klasmoment een vragenlijst ingevuld over de invulling van hun vrije tijd. We geven een korte samenvatting van de antwoorden.

- ✓ Wat doen jullie in je vrije tijd/na school, in het weekend?

De jongeren geven meerdere mogelijkheden als vrijetijdsbesteding. De niet-georganiseerde vrijetijdsbestedingen zoals vrienden (30.63%), gamen (24.27%) en TV kijken (21.96%) zijn de populairste. Rondhangen en/of chillen (21.9%) vult het rijtje aan. Binnen de georganiseerde vrijetijdsbestedingen wordt

vooral sport genoemd, voornamelijk voetbal (5.2%) en ballet/dans (2.89%). Slecht 1% van de bevroagde jongeren vermeldde de jeugdbeweging. Andere vermelde vrijetijdsbestedingen zijn studentenwerk, fuiven, shoppen, Durak, tekenacademie, moskee, Chiro en Scouts.

Hieruit kunnen we afleiden dat binnen het georganiseerde aanbod sport het meeste aanspreekt bij de jongeren en dan voornamelijk weer voetbal en dans. We zien dat de tijd die wordt uitgetrokken voor vrienden beduidend meer is. Vrijetijdsbestedingen die thuis plaatsvinden worden ook hier het meest aangehaald (gamen, TV kijken).

Hangen jullie wel eens op straat, in de buurt, op een speelplein?

Bijna de helft van de bevroagde jongeren geeft mee dat ze hangen op straat, in de buurt en/of op een speelplein, namelijk 45.66%. 10.98% geeft aan dat ze soms rondhangen op straat. 41.04% beantwoordt deze vraag met een neen. Gezien één jongeren op twee aangeeft dat ze regelmatig op straat, in de buurt en/of op een speelplein hangt is het belangrijk om hierop in te spelen.

✓ Wat is er na schooltijd allemaal te doen in Beringen? Wat ken je?

Volgens de jongeren is er volgend aanbod in Beringen: winkels (13.29%), zwembad (10.4%), sportcentrum/sport (6.35%), voetbal in de wijken (4.06%), rondhangen (3.4%), tekenles (2.31%), Durak (2.31%). Verder worden ook nog fitness, muzikles, fuiven, bibliotheek, café, boksen, markt, bioscoop, tennis, mijnmuseum vermeld. Maar liefst 43.35% van de jongeren geeft mee dat er geen aanbod is voor hen binnen Beringen. Slechts een zeer klein percentage vermeldt de Chiro (1.7%) en de Scouts (1.1%) als naschoolse aanbod in Beringen.

Bijna de helft van de jongeren is niet bekend met het jeugd aanbod in Beringen of deze sluit niet aan op hun leefwereld.

✓ Is iedereen er welkom? (Kan iedereen aan de activiteiten deelnemen?)

67.05% van de jongeren geeft aan dat iedereen er welkom is. Slechts 6.35% geeft neen als antwoord. Één jongere beantwoordde de vraag met neen en gaf als reden 'godsdienst' erbij. 17.91% heeft geen antwoord gegeven of weet het niet (4.6%).

✓ Is het duur? (uniform, lidgeld, materiaal)

31.21% van de jongeren vindt het huidig aanbod te duur in Beringen. 28.31% van de jongeren vindt de kostprijs van het aanbod wel goed of meevallen. 26% heeft hier geen antwoord op gegeven. Een 9.8% van de jongeren heeft hier geen idee van en 5.7% drukt openlijk hun niet-interesse in een lidmaatschap uit.

- ✓ Geraken jullie daar gemakkelijk? Is het ver? Worden jullie gebracht door de ouders? Is er een bus? (mobiliteit)

Ongeveer de helft van de jongeren geeft aan dat ze met de auto komen en/of door hun ouders worden gebracht. 35.26% van de jongeren maakt gebruik van het busvervoer. 27.7% pakt zijn fiets om er te geraken. 12.71 % van de jongeren legt het parcours te voet af. Een 2.31% geeft mee dat ze dit met de brommer doen. Ook een 2.31% geeft duidelijk aan dat ze niet gaan en een 1.1% geeft mee dat ze geen vervoer hebben om er te geraken.

- ✓ Mag je van je ouders bij een jeugdbeweging aansluiten? Mag je van je ouders overal naartoe? Bv. sportclubs, activiteiten in het jeugdhuis, Chiro, Scouts, ...

Hier liggen de resultaten zeer dicht bij elkaar. 50.86% van de bevroegde jongeren beantwoordt deze vraag met ja en maar liefst 48.55% mag niet overal naar toe van hun ouders.

- ✓ Zijn er leuke dingen te doen in Beringen? (aanbod aansluitend bij leefwereld)

Slechts 16.76% vond van wel. Maar liefst 64.73% van de bevroegde jongeren beantwoordde deze vraag met neen. 5.2% heeft deze vraag blanco gelaten en 6.9% heeft aangeven het niet te weten. We geven de voorbeelden van leuke dingen door de jongeren mee: zwembad (4.04%), bibliotheek, skatepark, bowling, winkels.

- ✓ Wat zou er nog moeten zijn in Beringen? Als jij burgemeester van Beringen was, wat zou je geven aan de kinderen?

We geven jullie graag een overzicht van het aanbod in dat er nog moet zijn in Beringen volgens de jongeren:

“Winkelcentrum, speeltuin/speelpleintjes, jeugdhuis, meer activiteiten, bioscoop, hangplekken, skatepark, pretpark, ARKTOS, voetbalplein, gamecenter, mediamarkt, flitspalen, fuiven, dancing, sportcentrum, natuurcentrum, fitness, voetbalploeg in eerste klasse, moderne scholen, karting, moskee, danslessen, park, meisjeswerking, minigolf, meer verlichting, restaurants.”

De top 5 antwoorden van de jongeren zijn een winkelcentrum, speeltuin/speelpleintjes, een jeugdhuis, meer hangplekken en meer activiteiten.

Bevraging van de hangjongeren.

De jongeren zijn op verschillende avonden op straat aangesproken over de invulling van hun vrije tijd. De meeste courante hangplekken zijn aan bod geweest over heel Beringen. Het gaat om jongeren tussen de 16 en 28 jaar. Tijdens deze gesprekken verkregen we volgende informatie:

Veel jongeren klagen over het optreden van de politie naar hen toe. Ze voelen zich op zijn minst geïsoleerd. Politieagenten komen regelmatig de jongeren controleren wanneer ze rustig in hun auto zitten die geparkeerd staat op bepaalde hangplekken in Beringen. Dit wordt vaak met onbegrip onthaald.

“Het is toch niet dat we iets fout doen. Waar moeten we elders naartoe? Er is hier niks te doen. Ze zouden beter hun tijd nuttiger besteden. Er gebeuren dagelijks diefstallen in de wijken, huizen worden leeggeroofd. Ze kunnen beter hun energie daar in steken. “

Een tekort aan ‘neutrale’ ontmoetingsruimtes voor jongeren komt ons ook meermaals ter oren. Veel moskeeverenigingen hebben een aanbod naar jongeren maar niet iedereen voelt zich hier op zijn plaats. Volgens de bevragingen blijkt dat jongeren die niet passen in het plaatje verkeerd worden bekeken of hierover worden aangesproken. Zo heb je o.a. vzw Durak, de Milli Görüs, de Gülen Beweging (witte school) en de Diyanet.

“Sommige jongeren van vzw Durak gebruiken het lokaal als een plek om samen te komen alvorens gezamenlijk op stap te gaan. Maar het zijn dezelfde jongeren die de heilige uithangen en anderen aanspreken over hun alcohol- of druggebruik.”

Het is dit soort van gedrag dat een bepaald deel van de jongeren er toe drijft om afstand te nemen van dergelijke plaatsen. Deze jongeren zijn op zoek naar een locatie waar ze zich zelf kunnen zijn, een locatie die niet behoort tot een bepaalde religieuze stekking.

“Vroeger had je met Arktos een leuke tijdsbesteding. Het is belangrijk dat iedereen ergens terecht kan. Voor de Vlaamse jongeren wordt er van alles georganiseerd. Zij hebben de Chiro en de Scouts. In Beringen missen we momenteel de jeugdhuisen van vroeger. Het is wel belangrijk om een onderscheid te maken in leeftijd als men te werk gaat. Je kan onmogelijk gasten van twintig laten samen hokken met twaalfjarigen. Met ons taalgebruik en gewoontes willen we geen slecht

voorbeeld zijn voor de jongere gasten. Maar tegelijkertijd hebben wij ook nood aan een locatie waar we onszelf kunnen zijn.”

Tijdens een bevraging waarvan de groep voornamelijk uit jongeren van Turkse origine bestond is er uitleg gegeven over waarom zij niet hebben deelgenomen aan de ‘reguliere’ jeugdbewegingen zoals de Chiro en/of de Scouts:

“Van kleins af aan groeien we op met Turkse kinderen. In de wijken wonen er zo goed als geen Vlamingen. De scholen waarin we zitten zijn allemaal zwarte scholen. (bv. De Horizon) Er is zeer weinig tot geen interactie met de Vlaamse kinderen. We zien hen enkel als ze bijvoorbeeld in de winter met hun shortjes rondhuppelen door de wijk terwijl wij ingepakt zitten met een dikke jas en een wollen sjaal rond ons nek. Heel vaak hebben we ons afgevraagd wat er met die kinderen mis was. Er is/was weinig raakvlak met hen. Deze lijn wordt doorgetrokken in het middelbaar onderwijs. De VTI waar veel van de Turkse jongeren uit de wijk zitten, is bijvoorbeeld een school waar er zo goed als geen meisjes of Vlamingen zitten. Tot de leeftijd van 18 komen we dus niet in rechtstreeks contact met Vlaamse leeftijdsgenoten. Met als logisch gevolg dat deze jongeren ook niet in onze vriendenkring zitten.”

Veel jongeren die hier geboren zijn maken plannen om permanent naar Turkije te verhuizen. Ze voelen zich hier vaak niet begrepen en ook niet welkom. Ze geloven dat ze in Turkije als individu meer acceptatie en erkenning zullen krijgen.

Beringen wordt als een stad beschouwd die in vergelijking met Heusden Zolder of Genk nog ‘groeimarge’ (“Beringen is onderontwikkeld”) heeft. Er wordt ervaren dat er niks te doen is in Beringen. Het gevoel van isolement binnen de eigen gemeenschap is zeer voelbaar.

“Er is veel dat veranderd moet worden op gebied van mentaliteit. Zo zal je bijvoorbeeld zelden een vrouw of een Vlaming tegenkomen op de Stationsstraat. Zo creëer en versterk je enkel het isolement dat momenteel gaande is in Beringen Mijn.”

Bevraging van de meisjes.

De meisjes zijn aangesproken tijdens een weekend naar de invulling van hun vrije tijd. Dit gebeurde in de wijk Waterstraat waarbij 7 meisjes tussen de 12 en de 19 jaar bevestigd werden. Tijdens deze gesprekken verkregen we volgende informatie:

In hun vrije tijd komen de meeste meisjes graag samen met leeftijdsgenoten om thuis een film of een serie te kijken, op een terras iets te drinken – zoals bijvoorbeeld bij het Zwemparadijs - en om te wandelen. Een paar sporten graag, doen soms aan thaiboksen. Een meisje trad soms op bij feesten als zangeres. In de bevraging werd niet gepeild naar de afkomst van deze meisjes maar die werd doorheen de gesprekken duidelijk: onder meer Turks, Albanees en Pakistaans.

Op de vraag of ze aangesloten zijn bij een vereniging antwoordden 6 meisjes 'neen'. 1 van hen was twee jaar geleden bij No Limit om te thaiboksen en een 18-jarig meisje speelt nu voetbal bij Fufo Beringen maar zou graag meer diversiteit in de ploeg willen en ze vindt de spelers wat te oud en zou graag met leeftijdsgenoten willen spelen.

Drie meisjes vinden dat er niet genoeg interessante activiteiten zijn voor jongeren in Beringen. 4 meisjes vonden dat een werking zoals Arktos ontbreekt en dat er minder te doen is voor meisjes.

“Er is wel wat te doen voor jongeren maar meestal zijn deze activiteiten enkel voor jongens zoals bij vzw Durak. Ook toen Arktos er was hadden wij een keer per week en in de vakantie activiteiten terwijl jongens nu nog elke dag ergens naartoe kunnen. Wij willen ook een chillplaats.”

Een 19-jarig meisje hecht veel waarde aan culturele aspecten bij een vereniging:

“Er zijn activiteiten en verenigingen voor jongeren maar soms zijn die niet voor ons geschikt. De Chiro of de Scouts voorzien geen halal voedsel en ze verwachten dat wij dingen doen die velen van ons liever niet doen, zoals ergens blijven slapen met een gemengde groep of korte shorts dragen. Arktos hield hiermee rekening. We konden er bijvoorbeeld altijd op vertrouwen dat we ons geen zorgen hoefden te maken bij activiteiten waar er voedsel is. Ik kon zeker zijn dat het halal is.”

Het valt op dat de meeste meisjes hun schoolwerk op de eerste plaats zetten en afhankelijk daarvan beslissen of ze ergens aan deelnemen. Het tijdstip van activiteiten is meestal een drempel: activiteiten op

een woensdagnamiddag of een weekend zijn het meest geschikt. Door de week zijn de uren tussen 17u en 19u moeilijk. De meesten komen van school in Hasselt en hebben tijd nodig voor hun schoolwerk.

De meisjes komen op de hoogte van activiteiten via vrienden en vroeger via de leidster bij Arktos. Affiches op verschillende plaatsen – waaronder een kebabzaak – blijken ook een handige communicatiemethode te zijn.

Bij de vraag of ze zouden deelnemen aan een meisjeswerking zeiden 6 meisjes 'ja'. 1 meisje zei dat het afhing van de tijd. Van de meisjes die 'ja' zeiden verwezen ook een paar naar de beschikbare tijd. Een weekend of een woensdagnamiddag draagt hun voorkeur omdat ze op andere dagen te veel te doen hebben voor school. 5 meisjes maakten duidelijk dat alles afhangt van of ze genoeg tijd hebben om hun schoolwerk af te maken. 3 zouden graag 'elke dag' naar de meisjeswerking gaan en 1 meisje had genoeg aan 'een keer in de week'.

Vier meisjes zouden graag vrijwilliger willen zijn in een jeugdwerking. Eén van hen benadrukte ook hier de beschikbare tijd: maximum een dag in de week zou voor haar mogelijk zijn omdat ze het niet ziet zitten om na een busrit vanuit Hasselt nog tijd en energie te hebben om vrijwilliger te zijn.

Vijf meisjes vinden de sfeer in hun wijk en stad goed. *"Fijne wijk, maar saaie stad"*, *"We hebben altijd veel plezier, maar de Waterstraat is leuker dan het centrum"*, zijn een paar van de antwoorden.

Vorming jeugdraad - bevraging jeugdverenigingen – bevraging speelpleinwerking.

Tijdens de vorming over maatschappelijke kwetsbaarheid en werken aan toegankelijkheid op de jeugdraad zijn de topics maatschappelijke kwetsbaarheid en toegankelijkheid uitvoerig aan bod geweest aan de hand van de verschillende interactieve methodieken op maat van de jongeren met het oog op verbreden van de eigen visie.

Wij stelden aan de leden van de jeugdraad de vraag of ze zich bewust zijn van mogelijke drempels, of zij wensen te werken aan toegankelijkheid en welke mogelijkheden zij zien voor Beringen in het vergroten van de participatie van de doelgroep aan het jeugdwerk. Een kort overzicht van de bevindingen van de jeugdraad:

Drempels volgens de jeugdraad?

"Een nieuwe jongere die voor de eerste keer in de werking komt, kan negatieve of afwijzende gevoelens ervaren. Vaak is het voor hen akelig omdat ze misschien de personen en de situatie niet (goed) kennen. Angst voor het onbekende."

“Vaak speelt ook imago en/of vooroordelen van de vereniging mee en dat kan invloed hebben op het gevoel en het denken van dat kind of die jongere.”

“Een ander mogelijke drempel is dat de vrienden er niet naartoe gaan, waardoor ze ook niet gaan.”

“De bereikbaarheid kan ook een mogelijke drempel zijn. Kinderen die niet op de locatie kunnen geraken.”

“De leiding moet altijd aanspreekbaar zijn. Daarom is het heel belangrijk om als team duidelijke afspraken te maken van wie wat zal doen, wie er altijd aanspreekbaar is, want niet alle leiders voelen zich geroepen om dat te zijn.”

De meeste drempels zijn tijdens deze opsomming wel aan bod gekomen. De meeste leden zijn zich nog niet volledig bewust van het thema maatschappelijke kwetsbaarheid om een duidelijk beeld te hebben over het al dan niet toegankelijk zijn van de eigen werking.

Speelpleinwerking Hupsekwap doet reeds gericht inspanningen naar maatschappelijke kwetsbare kinderen en jongeren. Uit de bevraging blijkt dat dit extra inspanningen vraagt van de speelpleinploeg. Een speelpleintraject waarin ondersteuning wordt geboden aan de medewerkers met adviezen, observatie en begeleiding ter plaatse is aanbevolen. Op deze manier kan men de inspanningen rond toegankelijkheid kracht bijzetten.

Bekendheid en visie over de term maatschappelijke kwetsbaarheid?

Enkel de deelnemer van Resam had een brede kijk en onderbouwde visie over maatschappelijke kwetsbaarheid. De andere leden van de jeugdraad waren zich niet volledig bewust over de mogelijke drempels.

“Beringen heeft een zeer actieve jeugdraad die heel begaan is met de toekomst van de jeugd in Beringen. Maar die is heel algemeen, niet specifiek naar bepaalde doelgroepen toe.”

Na de aangeboden vorming over maatschappelijke kwetsbaarheid is er een moment ingelast voor een reflectie over de eigen werking. Er kwamen vanuit de ‘reguliere’ jeugdverenigingen (zelf)kritische vragen naar boven over de non-communicatie met verenigingen zoals bijvoorbeeld vzw Durak. Er was tot op heden geen tot zeer weinig interactie en uitwisseling met deze en andere partners, ondanks de geografische nabijheid van sommige jeugdverenigingen. Er is besproken om hier werk van te maken en elkaars werkingen in de nabije toekomst te bezoeken.

Uit de bevraging met de jeugdverenigingen kregen we volgende informatie over de invulling van de vrije tijd:

“Allochtone jongeren sluiten zich sporadisch wel aan bij de Chiro maar haken af na een paar maanden. Ik ga er van uit dat het Christelijk karakter van de Chiro hier een rol in speelt.”

“Kinderen waarbij we vermoeden dat ze uit een maatschappelijk kwetsbare situatie komen, blijven meestal niet naar de werking komen.”

“We zouden zeer graag acties willen ondernemen om de groep van maatschappelijke kwetsbare jongeren te bereiken maar we weten niet goed hoe we hiermee moeten omgaan. We staan zeker open voor vormingen en/of ondersteuningstrajecten.”

“Kinderen hebben meer en meer te doen in hun vrije tijd. Er is een zeer ruim aanbod.”

“We missen vaak de nodige handvaten om te weten hoe iets dergelijks moeten aanpakken.”

Uit de bevragingen van de ‘reguliere’ jeugdverenigingen blijkt dat het bereiken van de maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren niet als prioritaire punt op de agenda staat. Sommige verenigingen die zich in de nabijheid van of in een impulswijk bevinden komen wel eens in contact met de doelgroep. Heel vaak hebben ze dan naar eigen zeggen niet de nodige expertise om hiermee op een correcte manier om te gaan. Ze staan over het algemeen wel open voor vorming en ondersteuning.

5. Drempels.

Welke drempels ervaren kinderen en jongeren om de stap naar het bestaand jeugd(werk)aanbod te zetten? Er zijn verschillende drempels waardoor kinderen en jongeren niet of weinig gebruik maken van het aanbod. Instellingen en/of verenigingen zijn zich vaak niet bewust over de aanwezigheid van drempels. Het in vraag stellen van de eigen werking op regelmatige basis is dan ook aan te raden. Vanuit de bevragingen en de verwerkte gegevens proberen we deze drempels te inventariseren.

We trachten de toegankelijkheid te toetsen aan de hand van de 5 B's: bereikbaarheid, beschikbaarheid, bekendheid, bruikbaarheid en betaalbaarheid van een (jeugd)werking/organisatie en vanuit de doelgroep zelf. Het werken aan deze participatiedrempels, heeft als gevolg dat de werking toegankelijker wordt.

Bekendheid

Is het aanbod voldoende gekend bij de kinderen en jongeren? Zijn ze voldoende geïnformeerd over het aanbod? Volgens bevroagden zijn maatschappelijk kwetsbaren omwille van verschillende redenen dikwijls het minst geïnformeerd:

- ✓ Ze maken geen deel uit van diverse netwerken waardoor ze minder vlot geïnformeerd worden.
- ✓ Ze bezitten geen leescultuur.
- ✓ Ze werken vaak minder vlot met nieuwe media zoals e-mail, internet,...
- ✓ Soms kan taalprobleem ook een rol spelen.

Bevindingen CMGJ

Via de traditionele kanalen wordt het gemeentelijk aanbod bekendgemaakt, meer bepaald via de website en het gemeentelijk magazine B-magazine. Verder stellen sommige diensten ook flyers op die verspreid worden binnen de eigen netwerken. Heel wat diensten en verenigingen maken ondertussen ook gebruik van Facebook of andere sociale media bij de bekendmaking en verspreiding van hun aanbod. Het is echter moeilijk om een volledig overzicht te krijgen van het particulier aanbod. De stedelijke diensten beschikken niet altijd over deze informatie waardoor de informatiestroom naar de inwoners van Beringen niet volledig is.

Er gebeuren heel wat inspanningen om over het aanbod te communiceren. Zo gaan het merendeel van de jeugdverenigingen zich bij het begin van het schooljaar voorstellen in de scholen. Er worden dan op een speelse manier flyers uitgedeeld aan de schoolpoorten van de lagere school of middelbare scholen. Cruciaal hierbij is de benadering van de begeleiding naar maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Het is opvallend dat diensten en verenigingen zoeken naar alternatieve manieren om het aanbod bekend te maken. Ook wordt hierbij aangegeven dat het belangrijk is dat de doelgroep het aanbod niet alleen van naam kent, maar ook weet wat het inhoudt. Een bekend aanbod is daarom nog niet gekend.

Er is geen zicht op het werkelijke effect van de bekendmaking. Kennen maatschappelijk kwetsbare gezinnen het aanbod? De antwoorden hierop zijn uiteenlopend:

“Iedereen leest toch de B-magazine?”

“We weten uit ervaring dat de doelgroep zeer moeilijk valt te bereiken via de traditionele informatiekkanalen.”

“Het werken met enkele sterke sleutelfiguren werkt in bepaalde contexten veel beter dan maandblaadjes, folders of internet. Mond aan mond reclame is en blijft altijd de beste manier van communiceren. Uiteraard moet je wel een sterk netwerk hebben dat gebaseerd is op wederzijds vertrouwen en een sterke samenwerking.”

“Het netwerk dat is opgebouwd doorheen de jaren is van onschatbare waarde. Er is een zeer groot niet –georganiseerd netwerk van vrijwilligers en sleutelfiguren waar we op kunnen terugvallen.”

Bereikbaarheid

Is het aanbod makkelijk bereikbaar? De geografische ligging en spreiding kan een rol spelen in het al dan niet deelnemen aan het aanbod.

Bevindingen CMGJ

De stad beschikt over een relatief grote oppervlakte wat de bereikbaarheid van het aanbod voor kinderen en jongeren niet meteen gemakkelijker maakt. Het merendeel van het (particulier) aanbod is verspreid over de verschillende deelgemeentes heen. Uit de bevragingen van de jongeren blijkt dat in de meeste gevallen de kinderen gebracht worden door hun ouders. Ouders die niet beschikken over eigen vervoer hebben het dus moeilijker om de kinderen naar het aanbod toe te brengen. Om die redenen pleiten we voor een aanbod in de wijken zelf. De lokalen van Regina Mundi zijn hier geschikt voor.

Beschikbaarheid

Kunnen maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren beroep doen op het aanbod? Drempels op dit niveau zijn:

- ✓ Inschrijvingsprocedures
- ✓ Openingsuren
- ✓ Zijn de verantwoordelijken makkelijk aanspreekbaar, zowel voor de kinderen en jongeren als voor de ouders? Is er de mogelijkheid een stabiele relatie met de begeleiding uit de bouwen?
- ✓ Mogelijkheid beroep te doen op een aanbod zonder voorwaardelijke toelatingsvereisten

“In Beringen hebben we geen aanspreekpersoon meer voor de tieners en jongeren.”

Bevindingen CMGJ

De verschillende diensten proberen het aanbod zoveel mogelijk op elkaar af te laten stemmen. De verenigingen doen dit in mindere mate. Er werd meermaals aangegeven door de diensten dat deze afstemming en samenwerking nog kan groeien.

“Vaak ontbreekt een onderlinge communicatie bij onze diensten.”

Op dit moment is er niet echt iemand die het geheel coördineert. De meeste diensten zitten in het administratief centrum. Tegenwoordig komen er minder en minder mensen lijfelijk naar de diensten. De ‘modale burgers’ communiceren gemakkelijker via telefoon of e-mail. De dienst diversiteit is hier echter een uitzondering. Hier passeren nog altijd veel burgers die met vragen zitten over van alles en nog wat. Het open karakter van de dienst en de ligging binnen het gebouw hebben er veel mee te maken. Wel kregen we signalen dat het voor jongeren die niet aangesloten zijn bij een vereniging niet zo gemakkelijk is om hun verhaal kwijt te kunnen door gebrek aan een spilfiguur of vertrouwenspersoon. Zo kwamen er heel wat signalen uit de bevragingen van de hangjongeren in Beringen. Ook gaven heel wat diensten, organisaties en verenigingen aan dat het niet makkelijk is om te weten welke de noden en behoeften zijn van kinderen en jongeren, en dan vooral van de maatschappelijk kwetsbare groep. Er is namelijk momenteel geen veldwerker of een spilfiguur die in contact kan staan met de kinderen en jongeren. Het OCMW komt wel rechtstreeks in contact met een deel van de maatschappelijk kwetsbare gezinnen.

Betaalbaarheid

Kenmerkend voor veel maatschappelijk kwetsbaren is dat ze veel minder financiële draagkracht hebben.

“Het vrijetijdsaanbod in Beringen is wel zo goed als volledig betalend.”

De prijzen van het aanbod vormen soms een probleem. Er wordt te weinig gecommuniceerd over alternatieven indien het financiële aspect een probleem vormt om al dan niet deel te nemen. Is er een mogelijkheid tot tariefverminderingen? En hoe kan dit gecommuniceerd worden zonder te stigmatiseren?

“Het is toch allemaal zo duur tegenwoordig. Om je aan te sluiten moet je jaarlijks lidgeld betalen, je moet een uniform kopen en je hebt vaak nog andere bijkomstige kosten. Wie gaat dat allemaal betalen?”

Verder zijn verenigingen onvoldoende op de hoogte van mogelijke tussenkomsten. Dit wil niet zeggen dat er geen 'regelingen' getroffen worden. Verenigingen zorgen met eigen middelen voor oplossingen bij financiële moeilijkheden, al komt dit weinig voor.

"We weten dat er mogelijkheden zijn via het OCMW maar daar is weinig over gecommuniceerd langs beide kanten. We maken er dan zelden gebruik van."

Bruikbaarheid

Is het aanbod interessant voor kinderen en jongeren? Sluit het aan bij de leefwereld?

Bevindingen CMGJ

Het vrijetijdsaanbod in Beringen is vrij ruim zodat een divers publiek erdoor aangesproken kan worden. Verenigingen en diensten proberen aan te sluiten bij de leefwereld van kinderen en jongeren, bijvoorbeeld door te vragen aan kinderen welke activiteit ze leuk vinden. Er is ook ruimte voor vrijblijvende, losse activiteiten die meermaals of eenmalig doorgaan. We kregen signalen dat er nog meer ingezet mag worden op vrijblijvende vrijetijdsbesteding. Kinderen zelf geven ook aan veel op straat te spelen.

In Beringen kunnen we toch enkele hangplekken aanduiden. Zo heb je op de Koolmijnlaan enkele plaatsen waar jongeren vaak samenkomen. Ter hoogte van het mijnmuseum, ter hoogte van het stadion (parking en rode weg), vzw Durak, Casino Beringen, Waterstraat, Beverlo (achter de kerk), Koersel (Steenveld), Koersel (witte wijk achter de kerk), etc.

Veel jongeren klagen over het optreden van de politie naar hen toe. Ze voelen zich op zijn minst geïsoleerd. Politieagenten komen regelmatig de jongeren controleren wanneer ze rustig in hun auto zitten die geparkeerd staat op bepaalde hangplekken in Beringen. Dit wordt vaak met onbegrip onthaald.

"Het is toch niet dat we iets fout doen. Waar moeten we elders naar toe? Er is hier niks te doen. Ze zouden beter hun tijd nuttiger besteden. Er gebeuren dagelijks diefstallen in de wijken, huizen worden leeggeroofd. Ze kunnen beter hun energie daar in steken."

Overal in Beringen hoor je dat het aanbod interessant is voor kinderen, maar dat er voor tieners en jongeren weinig te doen is. Middelbare schooljongeren geven aan dat er zeer weinig te doen is voor hen. Het jeugdhuis wordt heel vaak ervaren als een hangplek voor de Vlaamse jongeren. Wanneer er gewerkt wordt

voor en door de doelgroep, is het makkelijker om aansluiting te vinden bij de leefwereld en neemt de bruikbaarheid toe. Geef bijvoorbeeld jongeren zelf verantwoordelijkheid, laat hen mee bepalen wat het aanbod kan zijn. Uit de enquêtes blijkt zeer duidelijk de nood aan tiener –en jongerenactiviteiten.

Contextuele factoren

Vermijdingsangst en referentiekader

Doorheen ons leven stapelen we een massa ervaringen en kennis op. We trekken conclusies uit bepaalde situaties en 'leren', dit wil zeggen we nemen die ervaring mee naar volgende soortgelijke situaties. Maar die ervaring en al die stukjes kennis verschillen van persoon tot persoon. Dit hangt af van de leerkrachten die je had, de waarden van je ouders, de zaken die je hoort op de radio, ziet op tv en het internet, je vrienden, je buurt... En zo komt iedereen vanuit zijn achtergrond tot zijn eigen visie op de mens en de wereld. Dit alles samen vormt het referentiekader van waaruit je alles rond je bekijkt en beoordeelt.

Hou er rekening mee dat maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren soms vanuit de kwetsingen die ze in het verleden opliepen, zich wel eens verdedigend opstellen in situaties die ze niet of onvoldoende kennen. Eén van de kenmerken van maatschappelijk kwetsbaren is dat ze uit angst om nogmaals gekwetst te worden in hun contact met maatschappelijke instellingen, dit contact gaan vermijden. Hoe ben je zelf als het om iets onbekends gaat? Veel mensen hebben angst voor het onbekende en vermijden dit dus liever.

“Resam is een vereniging die moeite doet om zichzelf zichtbaar te maken, ze zoeken actief verschillende partners op. Wij hebben op onze beurt de gasten van Durak een bezoekje gebracht. Ze waren zeer blij met ons bezoek.”

Bevindingen CMGJ

Zodra de bevrageden wat langer stilstonden bij de betekenis van maatschappelijke kwetsbaarheid in Beringen, werden eerdere uitspraken snel genuanceerd. In Beringen is er onder andere sprake van verdoken maatschappelijke kwetsbaarheid waardoor signalen over het al dan niet toegankelijk zijn van het jeugd aanbod niet of nauwelijks worden opgevangen. Maar er is ook een duidelijke vorm van maatschappelijke kwetsbaarheid in Beringen, die wel door de voelsprietten van bepaalde diensten zeer sterk wordt gevoeld. Zij trachten dan hier ook vaak een antwoord aan te bieden maar missen de draagkracht om horizontaal over de diensten heen te werken.

“Kinderen waarvan we vermoeden dat ze uit een maatschappelijk kwetsbare situatie komen, blijven meestal niet naar de werking komen.”

Kinderen gaan niet gemakkelijk alleen zonder iemand te kennen naar een vrijetijdsinitiatief. Deze drempel is nog groter voor zij die al een keer gekwetst werden. Het is dus logisch dat deze kinderen liever bij vriendjes of vriendinnetjes zijn. De schoolkeuze kan een rol spelen in de keuze van de vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren. Zo speelt in Beringen zeker de identificatie met de scholen in de impuls wijken een rol in de keuze van vrijetijdsinvulling. Er wordt aangegeven dat deze identificatie een belangrijk rol speelt doorheen de jaren van kind naar jongere.

“Van kleinsaf aan groeien we op met Turkse kinderen. In de wijken wonen er zo goed als geen Vlamingen. De scholen waarin we zitten zijn allemaal zwarte scholen. (bv. De Horizon) Er is zeer weinig tot geen interactie met de Vlaamse kinderen.”...” Deze lijn wordt doorgetrokken in het middelbaar onderwijs. De VTI waar veel van de Turkse jongeren uit de wijk zitten, is bijvoorbeeld een school waar er zo goed als geen meisjes of Vlamingen zitten. Tot de leeftijd van 18 komen we dus niet in rechtstreeks contact met Vlaamse leeftijdsgenoten.”

Bijna iedereen die bevroegd werd in Beringen geeft aan dat ze willen openstaan voor iedereen voor alle kinderen en jongeren. Wel wordt duidelijk dat de draagkracht van de begeleiding en vrije ruimte om extra inspanningen te doen, vaak bepalend is in de zoektocht naar manieren om laagdrempelig te werken. De begeleidershouding is heel bepalend in het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Belangrijke elementen in de begeleidershouding zijn het opbouwen van een vertrouwensband, geloven in de mogelijkheden van de jongere en deze positief bekrachtigen, het creëren van een positief klimaat, de jongeren voldoende kansen geven, de jongeren verantwoordelijkheid geven en voldoende veiligheid bieden. Zowel beroepskrachten als vrijwilligers zijn niet altijd even bekend met het thema maatschappelijke kwetsbaarheid, waardoor ze zich ook niet bewust zijn van hun manier van benaderen en het effect op de doelgroep.

“Er is koudwatervrees en ze zijn bang om fouten te maken.”

“We willen graag openstaan voor iedereen. We wetens soms gewoon niet wat we moeten doen.”

De werking

Tal van gewoonten die voor het jeugd(welzijns)werk vanzelfsprekend zijn, roepen bij buitenstaanders vaak vraagtekens op. Op een kritische manier stilstaan bij je eigen werking kan veel aan het licht brengen. Welk woordgebruik wordt gehanteerd? Hoe benadert de begeleiding de doelgroep? Hoe zien onze folders eruit? Naar wie is dit gericht? Welke activiteiten komen aan bod, welke minder? Hoe komt dit? Welke prijzen worden gehanteerd?

Bevindingen CMGJ

Volgende citaten verduidelijken dat het menselijk is om vanuit je eigen referentiekader te redeneren. Het is opvallend dat de meeste bevroegden vertrekken vanuit de aanname dat 'iedereen' toch op de hoogte is van het aanbod en dit kent. Dat 'iedereen' zich in de nodige materiële omstandigheden bevindt om zich bijvoorbeeld te verplaatsen. Het is belangrijk dat je bewust bent van dit referentiekader en dat je door vanzelfsprekendheden in vraag te stellen een ander antwoord krijgt.

"Het B-magazine komt toch bij iedereen thuis. Daar staat het toch in."

"Iedereen kent de Chiro en de Scouts."

"Iedereen heeft tegenwoordig toch een auto."

Er is echter bij velen een grote openheid om kritisch naar de eigen werking te kijken en te zoeken naar mogelijkheden om toegankelijker te zijn. Samenwerkingen over de domeinen, de diensten en de verenigingen heen kan ervoor zorgen dat de blik verruimt en dat er nieuwe ideeën ontstaan, bijvoorbeeld samenwerking OCMW en jeugdvereniging, samenwerking cultuur en Durak,...

"Er zou meer overleg mogen zijn om te bespreken hoe we moeilijk te bereiken groepen kunnen aanspreken of benaderen."

"De diensten werken verticaal (verkokering). Er is een diversiteitsdienst, een jeugddienst, etc. die doet dit, die doet dat. Er zou een horizontaal beleid moeten zijn."

6. Besluit en aanbevelingen

Doelgroep?

Beringen scoort op heel wat cijfergegevens 'minder goed' in vergelijking met het Limburgse gemiddelde, waardoor we mogen stellen dat Beringen eerder behoort tot de categorie kansarme gemeente. Wat betreft

de indicatoren van maatschappelijke kwetsbaarheid en de daarbij horende toekenning van extra middelen, kunnen we vaststellen dat Beringen in de toekomst vermoedelijk nog aanspraak zal kunnen maken op de extra middelen. Het stadsbestuur zal ten alle tijden rekening moeten houden met en blijven extra acties ondernemen voor de maatschappelijk kwetsbaren onder de bevolking. Een algemeen jeugdbeleid omvat immers ook aandacht ten voordele van deze doelgroep.

Als men spreekt over maatschappelijke kwetsbaarheid gaat het óók over plotse werkloosheid of langdurige ziekte, ... wat niet altijd vervat zit in de momentopname van cijfergegevens. Er is sprake van zowel een duidelijke maatschappelijke kwetsbaarheid binnen de impuls wijken van Beringen als een verdoken maatschappelijke kwetsbaarheid.

Uit de analyse komt zeker naar voren dat de meeste diensten en verenigingen weinig zicht hebben op de betekenis van maatschappelijke kwetsbaarheid voor Beringen. Dit kan verklaard worden door het ontbreken van spilfiguren of aanspreekpunten voor deze doelgroep oftewel de mindere communicatie met de zelforganisaties die als aanspreekpunt fungeren voor deze doelgroep.

Aanbod?

- ✓ Er is een ruim vrijetijdsaanbod in Beringen, vooral voor kinderen. Overzicht van het totale vrijetijdsaanbod en afstemming is dan ook noodzakelijk. Er wordt zeer veel gebruik gemaakt van het uitgebreide sportaanbod. Het aandeel leiding en leden bij een jeugdbeweging is de laatste jaren gedaald en dit voelen de jeugdbewegingen. Wel is het zo dat het aandeel voor Beringen nog steeds hoger scoort dan het gemiddelde voor Limburg.
- ✓ Veel kinderen geven aan graag buiten te spelen, maar er zijn weinig aantrekkelijke speelpleintjes. Zeer opvallend is dat meer dan de helft van de kinderen, aangeeft dat er een speeltuin, speelplein of speelstraat zou mogen zijn. Ook jongeren geven aan dat er niet echt ontmoetingsruimtes zijn voor jongeren. Het is dus belangrijk om meer aandacht te hebben voor aantrekkelijke en veilige speelruimte voor kinderen en ontmoetingsplekken voor jongeren.
- ✓ Ga in contact met kinderen en jongeren om het aanbod zo goed mogelijk te laten aansluiten bij hun leefwereld, bijvoorbeeld vrijblijvend voetballen op een plein (voetbalkooien).
- ✓ Zo goed als het volledige activiteiten aanbod is betalend.

Drempels?

Bekendheid

- ✓ Ga in op het voorstel vanuit de jeugdverenigingen om samen hun aanbod op een laagdrempelige manier bekend te maken en ondersteun hen in deze samenwerking, bijvoorbeeld het organiseren van een gezamenlijke activiteit voor kinderen en jongeren om eens te proeven van hun aanbod. Bekend is niet gekend. Wees je bewust van 'verkeerde' beeldvorming. Er wordt zowel door diensten als door verenigingen gezocht naar creatieve manieren van externe communicatie en werving, bijvoorbeeld huisbezoeken door jeugdverenigingen, kleurprent inkleuren, ... Vorming en ondersteuning hierbij kan helpen, zodat de effecten van deze inspanningen groter worden.
- ✓ Meer inzetten op de communicatie via de lagere- en secundaire scholen. Hoe gebeurt de communicatie naar jongeren? Een evaluatie van de externe communicatie en het effect ervan zou zeer zinvol zijn, bijvoorbeeld wie leest er de B-magazine?
- ✓ Investeer in het in kaart brengen van het volledig overzicht van het vrijetijdsaanbod in Beringen.
- ✓ Organiseer uitwisselingen met verschillende jeugdverenigingen waardoor ze elkaars aanbod beter leren kennen. Bijvoorbeeld samenwerking Scouts Beringen-Mijn, vzw Durak en de jeugddienst.

Bereikbaarheid

- ✓ Gezien de grootte van Beringen is het aanbod ook verspreid. Kinderen zijn vaak afhankelijk van de ouders op het vlak van vervoer. Het is belangrijk om extra aandacht te schenken aan de spreiding van het vrijetijdsaanbod omwille van de bereikbaarheid. Ga op zoek naar alternatieven om de bereikbaarheid te vergemakkelijken en communiceer hierover. Bijvoorbeeld zijn er mogelijkheden via openbaar vervoer, ... Probeer activiteiten te organiseren daar waar de kinderen en jongeren zijn. Organiseer activiteiten op wijkniveau.
- ✓ Zorg voor ondersteuning naar diensten en verenigingen om proactief met bereikbaarheid om te gaan, bijvoorbeeld communiceren dat er oplossingen gezocht worden als deze aspecten een knelpunt zijn. Zo moeten mensen er niet zelf naar vragen.

Beschikbaarheid

- ✓ Zorg voor een aanspreekpunt of een brugfiguur voor tieners en jongeren (niet-georganiseerde jeugd), bijvoorbeeld de groepjes jongeren die hangen op de pleintjes, de hangplekken op de

Koolmijnlaan, het pleintje op Steenveld, etc. Deze persoon neemt ook een rol op in het breder bekendmaken van het aanbod.

- ✓ Deze aanspreekpunt of brugfiguur is tevens een vertrouwenspersoon voor de doelgroep waarmee een stabiele relatie kan opgebouwd worden.
- ✓ Eén persoon (of dienst) die de afstemming van het (vrijtijds)aanbod en samenwerking coördineert zou ook aanspreekpunt kunnen zijn voor zowel ouders als andere diensten.
- ✓ Meer contact met de doelgroep.

Betaalbaarheid

- ✓ Er is maar een heel klein gratis aanbod. Ook blijft het vaak niet altijd bij lidgeld of inschrijvingsgeld alleen, maar is er nog extra materiaal of kledij nodig, bijvoorbeeld voetbalschoenen, een warme jas in de winter, ... Bekijk of er mogelijkheden zijn tot sociale tarieven en/of tussenkomst in de aankoop van materialen. De prijzen zijn best zo laag mogelijk en investeer in het helder communiceren hierover.

Bruikbaarheid

- ✓ Investeer in aantrekkelijke en veilige speelruimte voor kinderen en ontmoetingsplaatsen voor jongeren.
- ✓ Ontwikkel een visie over rondhangen en spelen op straat, zodat er duidelijkheid is voor zowel kinderen en jongeren zelf als voor (politie)diensten, organisaties en verenigingen. Welke ruimte krijgen kinderen en jongeren in Beringen?
- ✓ Ontwikkel een degelijke visie en omkadering over het thema maatschappelijke kwetsbaarheid
- ✓ Tieners en jongeren willen een aanbod dat bij hen past. Werk vraaggericht, betrek hen, laat hen meedenken, uitvoeren en participeren. Ook op beleidsniveau middels het aanspreekpunt of de brugfiguur.
- ✓ Uitbouw van een deftige tiener- en jongerenwerking (meer continuïteit)
- ✓ Uitbouw van deftige vrijwilligerswerking
- ✓ Ondersteuningstrajecten voor de werkingen die actief zijn in de impuls wijken, die in contact komen met de doelgroep. Hier kan je vraaggestuurd te werken gaan, met ondersteuning op maat.
- ✓ Uitbouw van een degelijke meisjeswerking
- ✓ Vermijdingsangst en referentiekader

- ✓ Er is openheid bij de meeste jeugdverenigingen te werken rond toegankelijkheid. Grijp deze kans en zorg voor voldoende ondersteuning en vorming. Een bewustwordingstraject kan ervoor zorgen dat men zich nog meer bewust wordt van mogelijke drempels, bijvoorbeeld nagaan waarom kinderen niet meer naar de jeugdvereniging komen.

Benadering

- ✓ Een goede begeleidershouding is belangrijk in het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Aan de basis hiervan ligt een sterke begeleidingsploeg met voldoende draagkracht. Zoek naar mogelijkheden om de draagkracht van de begeleiding te vergroten, bijvoorbeeld opleiding en vorming, samenwerking tussen verschillende verenigingen, ... Wat vandaag niet kan, is morgen misschien wel mogelijk.
- ✓ Werking (samenwerking en communicatie)
- ✓ Het 'vanzelfsprekende' in vraag stellen. Het is belangrijk om bewust te zijn van dit 'vanzelfsprekende' referentiekader. Anderzijds is er ook een grote openheid om kritisch naar de eigen werking te kijken en te zoeken naar mogelijkheden om toegankelijker te zijn.
- ✓ Het in vraag stellen van de eigen drempels
- ✓ Samenwerking over de domeinen en verenigingen heen kan ervoor zorgen dat de blik verruimt en nieuwe ideeën ontstaan, bijvoorbeeld samenwerking OCMW en jeugdvereniging, samenwerking jeugd en cultuur, ... Zo gebeurt er in Beringen al heel wat rond drempelverlaging, maar weten diensten of verenigingen het vaak niet van elkaar, waardoor men ook niet kan leren van elkaar. Inzetten op een sterke communicatie horizontaal over de diensten heen met het oog op een betere dienstverlening naar de doelgroep toe.
- ✓ Meer aandacht voor een betere vertegenwoordiging van de jeugdwelzijnswerking in de jeugdraad. Momenteel gebeurt dit door de jeugdconsulente.

Opvallend doorheen alle gesprekken is het positieve beeld dat geschetst wordt over het vrijetijdsaanbod of de mogelijkheden ervan. De openheid om na te denken over mogelijkheden ten opzichte van de doelgroep is inspirerend om te ervaren en zal er hopelijk toe bijdragen dat er in Beringen mooie en zinvolle acties ontstaan!

7. Prioriteiten stad Beringen

1. Een toeleidingsbeleid?

- a. Het toeleidingsbeleid handelt niet zozeer vanuit de leefwereld van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren maar eerder vanuit het bestaande aanbod. Uit de bevestigingen is er weinig deelname aan het bestaande, het zogenaamd 'reguliere' jeugdverenigingsleven vastgesteld vanuit de doelgroep maar dit ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid om extra inspanningen te leveren
- b. De brug moet worden geslagen tussen de maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, het verenigingsleven en de maatschappelijke voorzieningen door de jeugddienst of hiervoor aangestelde professional, bijvoorbeeld een jeugdopbouwwerker.
- c. Toeleiding heeft enkel zin als de ontvangende jeugdverenigingen en voorzieningen klaar zijn voor de doelgroep en bereid zijn te werken aan de participatiedrempels. Alleen als zij de nodige draagkracht en expertise hebben kan de doelgroep op de gepaste manier worden ontvangen.

2. Een open ontmoetingsruimte: **Regina Mundi** als uitvalsbasis voor de **JWW** in de stad promoten

- a. Bekendmaking en promoten van de locatie bij het grote publiek maar vooral bij verenigingen en zelforganisaties die nood hebben aan infrastructuur om hun activiteiten te laten doorgaan.

3. Inzetten van een **jeugdopbouwwerker**¹⁰ in onder andere de **impulswijken**

Als het politieke en financiële draagvlak voorhanden is om meer fundamenteel en diepgaand te investeren, dan lijkt een jeugdopbouwwerker op dit moment de meest constructieve denkpiste. Het veld kan met deze persoon verder in beeld worden gebracht, terwijl tegelijk al actie wordt ondernomen in bepaalde wijken, met of voor bepaalde jongeren

- a. Een duidelijker zicht op de lokale situatie
- b. Vindplaatsgericht werken
- c. Een sterkere participatie van MKJ aan het vrijetijdsaanbod, maar ook in domeinen zoals arbeid, onderwijs en welzijn
- d. Een vlottere toegankelijkheid en betere bruikbaarheid van het bestaande aanbod van organisaties en diensten door een actieve verlaging van de drempels voor MKJ

---

¹⁰ Het volledige functieprofiel van de jeugdopbouwwerker vindt u op het einde van het rapport.

- e. Een jeugdopbouwwerker moet echter niet noodzakelijk een medewerker van de jeugddienst zijn. Het is vanuit die geïnstitutionaliseerde omgeving niet evident om aan jeugdopbouwwerk te doen. De onregelmatige uren, de maximale aanwezigheid op straat, de veelvuldige contacten met sectoren buiten het klassieke jeugd(werk)beleid ... maken dat moeilijk. Op deze manier kan ook de neutraliteit van deze persoon gewaarborgd worden.
- f. Het is van belang dat de jeugdopbouwwerker kan terugvallen op ondersteuning van en intervisie met collega jeugd(opbouw)werkers.

4. Versterken van de jeugddienst

- a. Uitbouw van een sterke vrijwilligerswerking
- b. Jeugdverenigingen enthousiasmeren / sensibiliseren om te werken aan maatschappelijke kwetsbaarheid o.a. via interactieve vormingen
- c. Jeugdverenigingen en jeugdhuizen hebben een beperkte draagkracht. Vergroot dit door ondersteuning te organiseren o.a. via ondersteuning –en coachingstrajecten.
- d. Vervullen van een brugfunctie tussen diverse soorten jeugdwerk
- e. Zorg voor een betere vertegenwoordiging van de jeugdwelzijnswerking in de jeugdraad
- f. Uitbouw van een meisjeswerking

5. Een jeugdwelzijnsoverleg opzetten

- a. Een sterker en breder gedragen beleid naar maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in Beringen uit te werken
- b. Samenwerking en afstemming mogelijk maken
- c. Zo concreet mogelijk en daadkrachtig samenwerken
- d. Structureel platform met zowel professionelen als zelforganisaties en / of sleutelfiguren die dicht bij de doelgroep staan. Bijvoorbeeld No Limit, vzw Durak, Resam en Muammer Eroglu (voetbalcoach Waterstraat)
- e. Idealiter zou het jeugdwelzijnsoverleg geleid wordt door een neutrale professional

6. **Nauwere samenwerking met de zelforganisaties en sleutelfiguren die in contact komen met de doelgroep**
- a. **No Limit** gym als ingangspoort gebruiken naar de doelgroep toe. Maak gebruik van het potentieel van de gym en het engagement van de uitbater.
  - b. **Vzw Durak** blijft een populaire ontmoetingsplek voor vele jongeren uit de wijk. Probeer hen te betrekken in het bestaand aanbod en tracht samenwerkingen op te bouwen. Er is hier eveneens nood aan professionele begeleiding
  - c. **Muammer Eroglu** is een succescoach van FC Turkse en bereikt een groot aantal jongeren van de Waterstraat. Hij doet dit geheel vrijwillig. Ga het dialoog aan en probeer hem eveneens te betrekken in toekomstige projecten.
  - d. **Resam** is een actieve en sterk georganiseerde vereniging. Zij zijn de ideale partner om te starten met uitwisselingen met de 'reguliere' jeugdverenigingen.

Het CMGJ wilt dat alle kinderen en jongeren in aanraking kunnen komen met het positieve aanbod van de maatschappij.

8. Bronnen

Cijfergegevens

www.lokalestatistieken.be

www.limburg.be/socialeplanning-socialekerncijfers

www.beringen.be

Interviews

- Gemeente
- Politie
- OCMW
- Jeugdwelzijnswerking
- Jeugddienst
- Dienst diversiteit
- Toelichting interculturele raad
- Toelichting en vorming jeugdraad

Onderwijs

- Basisschool De Berk
- Basisschool De Horizon
- Basisschool Het Mozaiek
- Middenschool Sint-Jan
- Spectrum College, Bovenbouw Sint Lutgard
- Vrij Technisch instituut (VTI)

Andere organisatie en spilfiguren

- RIMO Waterstraat
- RIMO Tuinwijk
- RIMO Steenveld
- FEDACTIO/VUSLAT
- Diyanet Fatih moskee
- De Draaischijf Beverlo

- ARKTOS
- ACLI Beverlo
- Marokkaanse moskee (IOC) + Jongerenafdeling RESAM
- No Limit Boxing + My body Gym
- vzw DURAK

Jeugdwerk

- Jeugdhuis Club 9
- Chiro Jongens Stal + Chiro Meisjes Stal
- Chiro Jongens Koersel
- Scouts Tervant
- Evangelische jeugd
- Scouts Beringen-mijn

Doelgroep

- Schriftelijke bevraging leerlingen lager en secundair onderwijs
- Straatbevragingen (jongens en meisjes)
- Bevraging jongeren jeugdhuis

Stuurgroep van experts en terugkoppeling gesprekken

- Nanouche Heeren
- Dimitri Dumont
- Esmeralda Bervoets
- Luc schoofs
- Elke Aerts
- Guy Vanderlinden
- Geert Boutsen (KHLeuven)
- Murat Yazgan (No Limit Boxing)
- Jan Deduytsche (Uit de Marge)
- Latifa Amezghal (CMGJ)
- Kemal Yalçin (CMGJ)

Andere

- Website stad Beringen + websites verenigingen en organisaties
- Diverse folders vanuit de verschillende gemeentelijke diensten en verenigingen

9. Bijlage

Functieprofiel jeugdopbouwwerker

1. Takenpakket

- Je legt vindplaatsgericht contacten met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en werkt aan een vertrouwensrelatie met die groepen. Op basis van dat vertrouwen ga je aan de slag met hun noden en behoeften.
- Je werkt aan de verlaging van drempels in het bestaande aanbod en/of aan de opbouw van een nieuw aanbod.
- Je werkt aan hun kansen op ontmoeting al dan niet in de openbare ruimte.
- Je werkt activerend in samenwerking met maatschappelijke instituties en sociale voorzieningen. In functie van de belangenbehartiging van kwetsbare doelgroepen leg je de nodige contacten met organisaties die werken in de vrije tijd, maar ook met actoren in het onderwijs, de hulpverlening en de wereld van de arbeid.
- Je werkt aan de opbouw van een lokaal jeugdwelzijnsoverleg in functie van een geïntegreerde beleidsvoering ten behoeve van kwetsbare groepen.
- Met het lokale bestuur en lokale gemeentelijke diensten zoek je naar mogelijkheden om in het beleid maximaal rekening te houden met de noden en behoeften van maatschappelijk kwetsbare groepen. Je probeert dat beleid structureel te verankeren.

2. Profielvereisten

Kennis en inzicht

- Je hebt inzicht in de mechanismen van structurele achterstelling en uitsluiting.
- Je hebt inzicht in de leefwereld en de ontwikkelingspatronen van kinderen en jongeren.
- Je hebt inzicht in pedagogische processen en het functioneren van groepen.
- Je bent bekend met de sociale kaart en met de werking van het lokale beleidsniveau.
- Je hebt een diploma van hoger, bij voorkeur universitair onderwijs.

Vaardigheden

- Je beschikt over organisatorisch talent.
- Je kunt zelfstandig en in teamverband werken. Je bent communicatievaardig, zowel mondeling als schriftelijk.

- Je legt gemakkelijk contact, zowel met kinderen en jongeren als met beleidsverantwoordelijken.
- Je bent besluitvaardig en kunt je beslissingen ook verantwoorden.
- Je kunt omgaan met conflictsituaties.

Houding

- Je stelt je geëngageerd op aan de kant van maatschappelijk kwetsbare doelgroepen: emancipatie en empowerment zijn jou niet onbekend.
- Je hebt een open en participatieve begeleidershouding, warm en respectvol.
- Je neemt initiatief en verantwoordelijkheid.
- Je bent stipt, discreet en respecteert gemaakte afspraken.
- Je werkt graag samen met anderen.
- Je past je snel aan bij een wisselende situatie en je speelt vlot in op veranderingen.
- Je bent flexibel en je kunt soepel schakelen tussen verschillende taken.
- Weekend- en avondwerk schrikken je niet af.